

emellan. Jag fann mig dock icke fullkomligen tillfredsstäld härpå, till dess jag händelsevis kom öfver det så kallade Theologiska Biblioteket, der en mera solid och talande grund uppgiömes. Der påstås nemligen B. 16 sid. 29, att Romanläsning är den verkliga och egentliga orsaken och roten till oäga ta barns framskridande. Att många böcker och afseren deribland Romaner äro att betrakta såsom basfarder, hade jag visserligen wetat, men att läsningens af dylika skulle frambringa en sådan följd, hade alldrig fallit mig in.

Utgifwaren till det Theol. Bibl. säger sig fallit på denna öfvertygelse genom betraktandet af Isländares, Tungusers och Trokesers lesnadsfätt, der de mest obestämda seder herrskar, och alls inga romaner finnas, och hwad de förstnämnde angår, tillägger han, består deras studium endast i de gamla Isländska Sagorne samt Eusebius.

Att det förderliga af Romanläsning är djupt inrotadt, erför jag redan i somras, wid en resa till Westerdås, der det ej fanns något fruntimmer, ja ej en gång någon piga, hwilken ej ägde sin lilla Romanlektüre med sig. Hwad resultaterna härpå blifwit, wet jag icke; de fleste ansigten woro mig obekanta. Samma klagan har jag hört en min vän yttra wid sina resor till Drottningholm.

Ware nu härmed, huru det will, så är saken vigtig och fordrar ett allwarligt begrundande. Skulle icke verkligen Romanläsning hafwa så öfbräntade följder, hemsättes, huruwida icke wäro Länbiblioteker borde blifwa det första föremålet för en skarp råffst. Är det från dessa skällen ibräktigheten utflöyer fring torg och gator, då wore det i sanning bäst, att ju för dess hellre tänka på deras indragande eller omkullskående. Men då wi lefwa i ett constitutionelt land, kan ett slikt försarande icke ske utan med egarnes fria begifwande. Jag skulle derför wilja föreslå det ältade Sällskapet Pro patria, som förut har ett barnsängshus, att inköpa alla länbibliothekers romaner; då de i samsundets händer löpse minsta fara att stada. Någon annan sund näring, t. ex. detta och flere andra samsunds skrifter, kunde i stället lemnas till utbyte.

Att som wanligt wilja i lättfärdiga mdrar och fäder, i försummad allwar och tuft i uppfostran, i ästfälliga wätsignade förordningars stonande ömhet, som tillåta cacherande af både modrens och fadrens

namn m. m., söka grunden till det onda, är en orimlighet. Det Theol. Bibl. skal förefalla tusen gånger bättre och mera bewisande. Dess slutar det sin uppsats med den uträkning, att af 23,768 barn, som 1817 föddes i Paris, 9017 woro af oäga fång. Skada att författarn ej uppger, huru många Romaner under tiden trycktes. Som tillägg kunna wi anmärka, att antalet 1823 war ännu sörre, ty af 28,812 woro 10,221 oäga!!!

Aphorismer efter Jean Paul.

Man lefwer ofta som de elwa Apostlarna och döer såsom den tolste.

Metallerne räknas tvenne Sacramenter: De äro 1a blifwa af Judarne omskurna, och de oäbla, t. ex. kyrkklockor döpte af de Christne.

Madame Deshoulières påstår i sina idyller, att ett får är wida lyftigare än en människa. Imidlertid tror jag, att en, som är båda tillsammans, är än mera lyftlig.

Det omtalas, att Engelen Michael en gång spelade wira med den gamla Draken om själar, och då han intet hade något hos sig, måste han lemna 10,000 Kammarherrars i förskrifning. Man bör märka att han länge sedan betalt sin skuld, och häro för förtjenar han visserligen beröm.

Endast platta människor kunna wara goda wänner med hwem de påträffa. Lika Arsenik förena de sig lätt med alla metaller och synas, liksom wisa portraiter, uppmärksamt betrakta dem, hwilka beståda desamma.

Då historien anmärker att hos Spartanerne offer, tempel och böner helgades åt fruktans Gudomlighet, ehuru de sjelfwe aldrig kände någon fruktan, så frågas, om hofwen, hwilka förherrliga Religionen genom Hofscapellaner och Hofpredikanter också verkligen ega någon Religion?

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R O M E T E N.

N:o 85.

Onsdagen den 24 Oktober 1827.

Lorenzo Hammarssköld.
Nekrolog.

Fäderneslandet har nyligen gjort en stor förlust, redan känd för alla, som med varmt deltagande omsätta des Litteratur. Wänstapen tillhör det, att förena sin saknad med det Allmännas och uppresa ett förk på den Vortgångnes graf.

Lorenzo Hammarssköld war född i Tuna, Linsköpings Stift och Calmare Län, den 7 April 1785. Hans Förelärdar woro Hammarherren, Riddaren af Kongl. Swärds-Orden, Herr Carl Gustaf Hammarssköld och Fru Catharina Mariana Breitholtz. Sedan Sonens kunskaper blifwit grundlagda genom flera enskilda Lärares underwising, blef han wid sexton års ålder inskrifwen bland de Studerande wid Akademien i Uppsala^{*)}. Med en sållsynt flit fortsatte han der sina studier och hade efter fem år fullgjort de wilkor, som fordras för att erhålla den filosofiska lagern. Wid den promotion, som närmast följde, måste han dock, jemte flera utmärkt skickliga kamrater, hwilka något tidigare hade tagit sin examen, stå tillbaka för andra, som under sielfwa promotionsterminen undergått förhör och, enligt då gällande fristofsigare grundsatser, blifwit gynnade med fördelaktigare betyg. Han lemnade nu

Akademien, der han sex år sednare infann sig, för att emottaga Magisterkransen, och sedermera offentlig förswarade en disertation.

Hammarssköld twelade ej i walet emellan de platser, der man kan gagna det allmänna; hans hog war afgjordt rigtad åt Litteraturen, och för den wilste han helst leswa. Han såg sin önskan uppföld, då han snart, efter afslagda lärdomsprof. anställdes såsom Extra Ordinarie Amanuens wid det Kongl. Biblioteket i Stockholm (den 4 Sept. 1806). Der föbrjades hans ämbetsmannabana, och der slutades den, sedan han tid efter annan blifwit befordrad till Andre (den 7 Mars 1808) och Förste Amanuens (den 10 Juni 1811) samt sluteligen i nåder hugnad med Kongl. Bibliotekaries namn, heder och wärdighet samt tour och befordringsbrätt (1826). Han war derjemte sedan flera år tillbaka Notarie i Wottryckeri-Societeten. Kongl. Wetenskaps- och Witterhets-Samhället i Götteborg kallade honom till Ledamot 1809, och Swenska Bibelsällskapet några år sednare.

Begärowad med en owanligt god hellsa och ett gladt lynne, syntes han kunna hafwa hopp om en längre lifstid. Men nedlagd på sjukfängen i en feber, som detta år warit så förödande, afstynade han märkbart dag från dag, och snart besarade hans wänner en lång flitsmesa. Den inträffade den 15 sissl. October, då han lugn och stilla lemnade det jordiska, förjd af en este-leswande Mas^{*)} och flera Barn, saknad af många Wänner, som djupa känna ej blott sin egen, utan och det allmännas misfning.

*) Wärterminen 1801. Han disputerade pro exercitio 1803 under Prof. Doct. E. M. Fant (Observationes Selectae Historiam Svecanam illustrantes, Fasc. II. p. VIII); blef Philos. Candidat 1805; Disputerade pro gradu 1806 under det samme Præses (Hypomnemata ad Historiam Pietismi in Svecia); blef promoverad Philos. Magister 1812; presiderade 1813 för en Disputation: Fragmentum Hermesianactis Svethice redditum, P. I III.

*) Hammarssköld hade år 1809 i ett öfkiat äktenkap blifwit fökenad med Eröfen Johanna Charlotta Gyllenpalm.

Hammar-skölds utomordentliga verksamhet i det offentliga lifvet berättigar hans minne till en offentlig hyllning. Sin bästa ålder eignade han oafbrustet åt Litteraturen, och sällan har någon åt densamma så helt och hållet uppoffrat sig, som han.

Det första försök, som han meddelade allmänheten, var en uppsats öfver de märkvärdigaste nyare Tyska Författares, hvilken infördes i Linköpings Bladet år 1804. Nu mera i sig själf mindre vigtig, förtjenar den dock nämnas, dels såsom hans första steg på frifristållarebanan, dels dertföre att han var den förste, som der sökte gbra Tieck och Novallis bekanta för Swenska Läsare. Dertefter blef ett poem, Skaldens Hde, som en af Författarens männer, honom ovetande, sände till Prof. Franzén, infördt i Åbo Tidning år 1805, och sedermera har knappast något år förflutit, utan att Hammar-sköld utgifwit flera skrifter, af större eller mindre omfång. Här må man blott i förhet omtala de viktigaste.

Hans Poetiska försök äro de äldsta. Af dem gjorde han ett urval och gaf ut en samling under namn af Poetiska Studier (Stockh. 1813, 8:o). Titeln gifwer tillräckligen tillkänna, huru han själf ansåg dessa arbeten. Högst sällan öfverlemnade han sig sedermera åt sin fordnade kärlek för Sånggudinnan. Hans få sednare Dikter äro dock karakteristiska, i synnerhet: Demagorgon och hans afkomma, Fikrins Födelse och Skaldmönns Besök, alla tryckta i Poetisk Kalender (Stockh. 1821, 22).

Talrikare och mångfaldigare äro Hammar-skölds Kritiska arbeten. De bägge äldsta, mest utöfrliga: Försök till en Kritik öfver Friedr. Schiller, betraktad som Poet, Håfdateknare och Filosof (Stockh. 1808, 8:o) och Kritiska Bref rörande Herr Canzliers Rådet C. G. af Leopolds Samlade Skrifter (Christianstad 1810, 8:o) mötte mycket motstånd och utropades såsom oerhörda förbrötytelser på den tiden, då Kritiken i sådernes landet ännu låg i sin linda. Ett lika larm uppväcktes sedermera, då han utgaf: Swenska Witsverheten. Historiskt-kritiska anteckningar (Stockh. 1818, 19, 8:o). Utan att wilja förswara, hvad den bortgångne verkliga kan hafwa setat, bör dock anmärkas, att hans motståndare icke gjort rättvisa åt det myckna goda, som äfwen de hade bordt i dessa skrifter se och erkänna, och att både Författares och Läsares ömtalighet gör det nästan omöjligt

för en grundlig Criticis att undwisa många missnöje. — Hammar-skölds Bref i antedning af Poemet Arrel af Esaias Tegnér (Stockh. 1822, 8:o) väckte mindre uppseende och mindre förargelse.

Till de begge nu nämnda claserna af hans arbeten höra de flesta af honom utgifna Periodiska Skrifter: Läsning i Hvarje handa (H. 1, 2. Det sednare utg. af Sällst. Pro Joco. Skara 1810, 8:o); Lyceum (H. 1, 2, wid hvilket han hade till medarbetare Herr C. B. H. Högner, J. Berzelius och C. A. Agardh; Stockh. 1810, 1811, 8:o); Swensk Församlingstidning (Stockh. 1820, 4:o; med utgifware war A. A. Alzelius); Hermes. Samling af Afhandlingar (H. 1, 2. Stockh. 1821, 8:o; med utgifware war C. J. L. Almqvist). Många andra Tidskrifter hafwa emottagit af honom mer och mindre talrika bidrag, såsom Polysem, Phosphoros, Elegant Tidning, Poetisk Kalender, Juridisk och Ekonomisk Läsning, Lifwet och Döden, Föreningen, Swensk Litteratur Tidning, Nya Extra-Posten, Åbo Morgonblad, Poetisk Kalender, Daniska Månadskriften Athene och den i Leipzig utkomna Tidskriften Hermes m. fl.

Icke blott witterheten i wanlig bemärkelse, utan äfwen de fria konsterna och de filosofiska Wetenskaperna i sitt widsträcktare omfång blefwo af honom omfattade med deltagande. De förnämsta frukterna af dessa studier woro: Utkast till de Bildande Konsternas Historia i Föreläsningar (Stockh. 1817, 8:o); Bref öfver Plotins filosofiska Lärobyggnad (1 H. Stockh. 1814, 8:o); Historiska Anteckningar rörande Fortgången och Utvecklingen af det Filosofiska studium i Swerige från de äldre till de nyare tider (Stockh. 1821, 8:o); Grunddragen af Filosofiens Historia från de äldste till närwarande tider (3 Afdeln. i 4 Band, Stockh. 1825—1827, 8:o); och en Logik, som snart kommer att lemna pressen.

Många äro och Hammar-skölds Bibliographiska och Litterär-historiska arbeten. Utom dem, som redan äro nämnda och till en del kunna äfwen till denna klass hänföras, må märkas: Swenska Boktryckningshistorien. Journal utan Kritik. (H. 1—12. Strengnäs 1810, 8:o); Föreläsning på de i Swerige från äldre till närwarande tider utkomna Skole- och Underwänings-

böcker, till följe af Kongl. Uppfostring^s Committéns anmodan uppsatt och på 1787 befohånad utgifwen (Stockh. 1817, 8:o); *Leopetorium för Swenska Bokhandeln* (Stockh. 1823, 8:o); den Swenska Litteraturen i Fortsettelse öfver 1787 utkomne i de tre nodiffe Riger (1—3 H. Köbenhavn 1815—1817); och ett Sammandrag af Lärdomshistorien nyligen utarbetadt, men ännu icke utgifwet. Af nra blandsadt innehåll woro de artiklar, hwilka ha för några månader sedan meddelat Brockhaus i Leipzig, för att tjena såsom rättelser och tillägg till det på densammes förlag utgifna *Conversations-Lexicon*.

Lägger man här till åtskilliga skrifter, som äro mera wiktiga i medborgerligt än litterärt afseende *) , flera Skolböcker **) och åtskilliga öfversättningar ***); så är det sannolikt, att förräff någon

Swensk Författare varit mera productiv än Hammarsköld.

Angående wärdet af hans arbeten hafwa råfsterne varit delade, och torde ännu en tid blifwa det, till dess minnet af de polemiska förhållanden; i hwilka han deltagit, hos alla hans domare hunnit att förlora sin bitterhet. Troligtwis stola dock hans egentligen litterära motståndare snart finnas benägna att göra honom rättwisa, emedan de mest insigtssulle wänligen också äro de mest liberale; och de, som anse Litteraturen blott såsom ett samtalssämne, torde ej hafwa något att säga, sedan han tyttat. Hans wänner och alle, som tänka billigt, stola beklaga, att hans skrifter ej föllan saknade den frångå granskning, utan hwilken intet arbete kan blifwa fullständigt, och att hans ömddomen någon gång hade i uttrycket en hårdhet, som sållsamt kontrasterade mot hans wänliga lynne; men de måste derjemte tillerkänna honom den stora förtiensten, att hafwa märkeligen bidragit till att dana en mera omfattande Swensk Litteratur, och det med ett nit, som ofta steg till passion, och med ett mod, som stundom gränsade till öfwerdåd.

Må det tillätas, i afseende på hans författarskap, ännu några anmärkingar. Han hade en medfödd swårighet att uttrycka sig, både muntligen och skriftligen, och kunde ej, oaktadt trägen öfning, helt och hållet besegra naturen. Under sina första läroår hade han — hwilket han mången gång sjelf beklagade — ofta måst ombyta Informatorer, hwilka alla, med undantag af en enda, woro föga skicklige och noggranne i sin undervisning. Med den bästa wilja, kan man sjelf wid mögnare år föllan fullkomligen afhjelpa brister, som äro en följd af den första uppfostran. Hammarskölds egentliga fel såsom Författare torde förnämligast böra tillskrifwas denna orsak. Han insåg och erkände jemwäl sjelf sina fel, på ett sätt, som stundom syntes öfverdjulande; och af alla beströffningar, med hwilka man öfwerhopat honom, är ingen mera obillig, än den, att han skulle haft stora inbällningar om sina egna förtjenster. — Det bör ej eller förtigas, att han såsom förlitligt båt-re lyckades i smärre uppsatser, än i de wididstigare arbeten, efter hwilka han wänligen blifwit dömd. Såsom exempel må man nämna de begge anonyma småskrifterna: *Sammandraget om Berättelse om Danneemarks Krigsförhållanden*.

*) *L. er. Sammandragen Berättelse om Danneemarks Krigsförhållanden till Swertige från äldre till nuwarande tide* (Stockh. 1813, 8:o); *Skandinawien och CARL XV JOHAN. Påsning för Swenska Medborgare i alla klager* (1 D. Stockh. 1823, 8:o). Här må dock nämnas, att Hammarsköld, jemte B. J. Törneblad, utgaf: *Grewes möhliana* (1—2 H. Stockh. 1815, 8:o) och ensam: *Uterställ af öfwer-Direkt C. A. Grewes möhls tredje Wafunfödt. Föreläsning, ingifwen till Kongl. Swes Hof-Rätt* (Stockh. 1815, 8:o), samt *Bref om Judarne. Herr öfwer-Direkt. C. A. Grewes möhlen tillagnadt* (Stockh. 1815, 8:o). Hammarsköld lade sjelfmycken nit derpå, att hafwa deltagit i striden mot "Pöbelsophister", såsom han kallade Grewes möhlen.

**) *P. Virgili Maronis Opera*, med Swenska anmärkingar (Stockh. 1808, 1810, 8:o); *Aug. Liberti Phædri Fabular. Æsopiar. Libri V.* med Swenska anmärkingar (Stockh. 1813, 8:o); *Förlita Orwaderna af Grefliga Språkläran för Begynnare* (Stockh. 1818, 8:o).

***) *öfwerfikt af Poesiens Historia*, af Friedr. Ast. öfversättning, utgifwen af Sällskapet Pro Joco (Stockh. 1810, 8:o); *Venturinis Historia om den Spansk-Portugisiska Thronförändringen och det deraf föranleddade Krig* (1, 2 D. Stockh. 1817, 8:o); *Reinike Fuchs*, det är en skön och nyttig Dikt, full af Wisdet, god Lärdom och lustige Exempel. Från Plattyskan på Swensk vers öfversatt. Ny förbättrad Upplaga. (Stockh. 1827, 12:o).

Landen till Sverige *) och Stridsfrågan i vår Litteratur, framställd till hvarje bildad patriots begrundning (Stockh. 1819, 8:o); för att ej omtala många, i åtskilliga Tidkrifter inskrifda artiklar. — Årswen i sådana ämnen, som icke egentligen tillhörde hans hushållstudier, kunde han, till följe af sin sålsontha humanistiska bildning, utan svårighet ge sig hemmastadd. Exempelvis må man anföra en Recension, meddelad i Svensk Litteratur-Tidning (1820 sid. 298 och följ.), om hvilken en stor Åkännare, som bnfstade att weta Författarens namn, uttråde sig, att den kunde ej vara skrifwen af någon annan, än en grundlig Theolog.

För dem, som gerna sökia sin dom på offentliga Auctoriteters, saknas ej eller dylika. Twänne sådana hafwa med belöningar wid serkilda tillfällen ihogkommit honom. Kongl. Wetenskaps- och Witterhets-Samhället i Odtheborg tilldelade honom ett pris för en metrisk Öfversättning af Elias d. 22 Rhapsodi år 1809; ett för en afhandling om Adertonde Århundradets märkliga värddiga uppfostringsförslag och deras inflytande på tidslynnet, år 1817 (samma år tryckt i Samhällets Nya Handl. 2 D.); och ett för Teleologiska Betraktelser öfwer Werldshistorien, år 1821 (samma år tryckte i Hermes, 2 D.). Af Kongl. Witterhets-Historie- och Antiquitet-Akademien blef han år 1819 belönad för ett Förföl att framställa utwedlingen och fortgången af det Philosophiska Studium i Sverige från de äldsta tiderna till början af det Adertonde Seklet, hvilken afhandling, sedermera fullständigare utöfnd och fortsatt till närvarande tid, blef serkildt utgifwen, såsom man redan anmärkt.

Flera arbeten af andra Författare hafwa af Hammarsköld blifwit uppsökta och Allmänheten meddelade, såsom: Arbeten och Dagar, Sånger af Hesiodos, öfversatta af M. Boman (Stockh. 1813 8:o); Fomswilkinga-Sagan, redigerad

*) I denna Skrift förekommer ett och annat, som kunde gifwa anledning till den tanken, att Förf. varit intagen af fördom emot Daniska Litteraturen. Hwar och en, som fönt Hammarsköld något närmare, förstår, att detta war blott en för tillfället länad masque, för att så mycket säkrare bibehålla anonymiteten. Han war annars en entusiastisk vän af Danmarks Litteratörer och yttrade alltid den mest oföskulda tillgifwenhet för dem, till hvilka han stod i närmare personliga förhållanden, särdeles Prof. Nyerup och Kongl. Bibliotekarien Molbeck.

och öfversatt af Magn. Adlerstam (Stockh. 1815, 10); Anledning till Swenska Historiens Frbåttrande, af A. Schönström (Stockh. 1816, 8:o); Georg Stjernhjelm's Bitterhets-Arbeten, fullständigare samlade och å nyo utgifne (Stockh. 1818, 8:o). Framför allt bör dock ihogkommas, att det war Hammarsköld, som utgifwit E. J. Stagnelii Samlade Skrifter (1-3 D. Stockh. 1824-26, 8:o), hvilka, utan hans oförtrutna nit, till för delen måhända alltid blifwit för allmänheten ofnda: endast derigenom skulle han hafwa gjort sig brtjent af efterwerldens tacksamhet *).

Hammarskölds anletsdrag äro förwarade i en stor medaljon, modellerad af Fogelberg.

I sitt nskilda lif war Hammarsköld en god Make, en bld Far, en trofast Vän. Hans hus war en mötesplat för dem, som intresserade sig för Wetenskap o Konst, och med förekommande närighet undfick hn alla, som sökte hans rådgifning, åswen om de i många fall yppade åsfigter, stridiga mot hans egna. Såsom Författare kunde han någon gång öfwerdiswa sitt nit, aldrig wila ifrån sin öfwertygelse. I en gång hans lifliga och warma tillgifwenhet för wänner kunde beweka honom till ett afsteg från hwad hn ansåg rätt: hans redliga hjersta gaf honom styrka att för medwetandets lugn för sakta det yttre och för åran af ett obefläckadt namn uppoffra alla timliga fördelar. Måhända war han, serdeles under de yngre åren, för mycket stridlysten; men han wisade alltid oförträtt, hwad han förde i sig. — Hans wäner, af hvilka en och annan öfwerträttat honom såsom Författare, hafwa att tacka honom för mycket serdeles för den brinnande öfwer, för det orubbliga mod, för den glada tillförsigt, som han ej blott self egde, utan och wiste att meddela åt andra. Och om en gång det kommer en tid, såsom han sjelf hoppades, då alla hans många artade skrifter trädt tillbaka i stuggan för ypperligare verk; må dock efterwerlden, som serdar, icke förgåta, att Hammarsköld planterat för lyftligare efterkommande.

*) Hammarsköld war och den förste, som gaf en offentlig hyllning åt Stagnelii förtjenster, i den lilla Skriften: Erik Johan Stagnelius. Ett förs på hans Graf, till erinran för hans närmare Bekanta och för alla Wänner af hans Säuand (Stockh. 1823, 8:o).

R o m e t e n.

N:o 86.

Lördagen den 27 Oktober 1827.

Grasskrifter äro merendels af ett obepdligt poetiskt värde, om de ej dikteras af en såran måstares hand som Biskopp Tegnérs, i till exempel verserne öfver Grefve Beckströms m. fl.; wi tvela dock icke att meddela nedanstående, dem wänshapen utan presentation på widare utmärkelse teknat, och som säkert skola finna öfwerseende och deltagande hos dem, hwilka personligen kände den bortgångne. Döden är i allmänhet det stora försöringemedlet. När man ligger i grafwen går man ej längre någon på jorden i vägen. Det är icke längre ens lefwande person, som fordrar bilighet och rättwisa, och ders före tro wi, att hwad den afsednes både Fiender och Jämsmän beträffar, hans dödtill det mesta skall afwäpnas dem.

Wid underrättelsen om Herr Kongl. Bibliotekarien L. Hammarströms dödt.

En lånk ur lifwets kedja åter ryckt!
En grasskrift djupast i mitt hjerta tryckt
Har sorgens hand . . . ad, i det öppna sår
Hur glödhhet faller minnets offertår!

Så litas jordens band. I grassmens stöt
Det hjerta stelnat, hwilkets purpur stöt
För wetenskap och konst, så står och warm!
Nu lifwad åter wid Jörsonarns harm.

Den Hemsfortäfwade har Herren gett
"En fröjd, ej dra hörd, ej bga fett."
För Barn och Måka . . . ad, på gwalens jord
Det gifs blott tröst, Gud! i ditt löftesord.

O, Sorgens Hjerta! fly till kärlekens
Och forsäts Gud, när inom tidens gräns
Du lindar än en frans kring urnans sann, —
Der efterwerlden teknar opp hans namn.

Säg du ett barn bland goda Englar bo?
Du sett det hjerta som nu sunnit ro: —
En källa glänsande i blomstrens rund,
Der diktens genier söto sitt förbund.

En Platons Lärning i det skönas werld,
Ideen till konstens lif, din kärlek wärd,
I spridda strålar för din långtan brunn,
Tills tingens gåta Du förklarad sann.

När jordens wise, en förnygrad slägt,
I Guds församling wänligt handen räckt
Nykomna Gåsten i sin högtidsfrud,
Du helsas af de wälbekanta ljud:

Stagnelli lyra tacksamt anförtro
Dig nya hymner i Guds Helgonchor;
Och Etjernhjelms, ewigt glad, som förr han war,
Uppstämmer sången från sin forntidsbar.

Cerastiskt mild som ljusets himlasfrid
Din Elgström möter Dig: — från höypets tid
Af ungdomsmilnen, ad, än mer förhöjd,
Blir wid din åsyn hwar elyft fröjd.

Jag äger tårar blott — ej mer en rad
Från Wännens hand — ej något myrtenblad
Från Minnets buswa, när i enlig lund
Jag saknar dig i sångens högtidsfund!

Hvar söker tankan Dig? — I grafvens natt? —
I Syn, der Gud sin thron i molnen satt,
Hvar stjerna hvisslar mildt i Erons myster:
"Din sörjda Wån du återfinner här!"

E.

Wid Kongl. Bibliothekarien Lorenzo Ham-
marsskölds Begravning på Johannis
Kyrkogård den 21 October 1827.

Också Tu från oss är hädangången,
Bröts, i midten af ditt lefnadslopp,
Ur vår kedja: — ja, den lösta fången
Har till högare rymder fligit opp.
Men den klagande, den trogna fången
På din graf en minnesblomma ströbr,
Hvisslar från den läpp, din urna röbr:
Såsom du, af wänner icke mången
Warit älskad, saknad i det lag,
Der du spredde kumskapernas dag.

Från jordens törnen, stormens ilar,
Nu bland Satons lilior lugnt du hvilar:
Nåtta fanningeljusets nått din syn:
Lagern byts i segrens ärefrona:
Ewighetens rena hymner tona,
Och den Gud, som gått att allt försona,
Röster dig ur tusen silfverskyn.

Swag är slden. Sjelf den knappast anar
Hwad den will, och wexlar klådedrägt,
Som en tårna; mulnar ån, ån klarnar;
Byter lynne, som en wårtdagsflägt.
Du stod fast. En annan tid sig banar
(Frihet re'n des tunga boja bräckt),
Rättwilt dömande det ljus, du wäckt.
Wandrarn efter stjernans wäg ej spanar,
För'n, wid midnattstimmans mörka wäkt,
Hennes ljus i molnets bådd är släckt.

Äfwen du, som andra, brister ågde;
Men din rena wilja öfwerwägde
Tadlets gift och ondskans lömska tand.
Ej för dagens lätta ephemerer
War du södd; din blick mot högare spherer
Steg, och rättwisas ditt minne bärer
En gång till öddlighetens land.

D.

Wid Kongl. Bibliothekarien Lorenzo
Hammarsskölds graf den 21
October 1827.

Ädle Wån! du är då redan borta!
Glädjens stunder woro dock så korta,
Störtade så hastigt mot sitt flut! . . .
Från så mången leende förhoppning,
Från så mången tante, ån i knoppning,
Å! hwi ryktes du, för'n den i blomma
Ljwets kraft och fågring wecklat ut?

Fångt dock det blinda stoftet klagar:
Wit wore icke himlens lagar,
Kund jordens söner dem förstå.
Å! i lyft din blick, förgråtna öga,
Ur dit fångsel, opp emot det högga,
Der, blid Änglar kringom herrskar thronen,
Subland de sälla andar gå.

Der, mer en ån Platos himladrömmar,
Från det högga Ursprungsljusets strömmar,
Sanningen åndlig, ewigt klar.
Kumskapsstrådtets gyllne frukt på jorden
Ur af menskas lysnad giftig worden;
Der det ewigt stillar själens hunger,
Ly ett lifwets råd det alltid war.

Själens här, försnåktande och fången,
Klagar stilla: blot en suck är fången,
Åning blott om högga harposjud.
Der, bland paradistets södna palmer,
Sjunga ljusets Änglar sina psalmer,
Och de tusen finom tusen spherer
Prisa högt sin Skapare och Gud.

Gack då dit, att dina offer blanda
Med de trognas hymner, frästa Andar!
Tag din krona efter wunnen strid
Och du, hulda jord, som honom södde,
För hwars wål han werkade och dödde:
Tag emot hans wanners warmas tårar,
Tag emot och göm hans stoft i frid!

E. *Lind*

Såsom ett tillägg till hwad wi omnämnde i
Nekrologen, må anses, att Hammarssköld war den
förste som i en Recension i Tidskriften Luceum, i
spennerhet gjorde Swenska Nationen upmärksam på
Herr Tegnérs stora Skaldeförmåga. Den Anledningen

Lind

är och icke obekant, huru en förnäm man och varm beundrare af Herr Tegnérs snille, förjäfves sökte göra hans poemer gouterade i de högre kretsarne; man fann på den tiden hans Sånggudinna allt för underlig, och det har påstås, att sielwa Swenska Akademien runkade hufwudet åt dem. Huru tiden ändock kan förändra sig, och hwad snillet är allsmägtigt! Men en gjärd förtjenar äfwen den, som wäkte uppmärksamheten på Herr Tegnérs; och denne war Hammarstöld.

Eklefiastisk mål.

(Fortf. fr. No 84)

Proffen Sköldbergs redan i underdanighet föredde bewis intygar, att jag sedermera icke efterfatt min pligt, och Consistorium har ej eller kunnat säga, än mindre bewisa motsatsen. Twärtom har Consist. i sin förklaring bestämdt sagt, att om den sökta syftan blott varit en Commministratur, Consist. icke skulle twiflat att bertill lemna mig förslagsrum, och likwäl får ej jag, men wäl twenne yngre än jag njuta sin rätt wid detta tillfälle på en grund, som wäl anses gällande för dem men icke för mig. Jag förstår ej orsaken; de finnas kanske, som bättre begripa den. Hwad Fagergren angår, så uppfördes han derföre, att han wäl bestridt sin innehafwande beställning. Detta har ju äfwen jag gjort, och mig skall icke kunna tillwitas motsatsen. Konste wore det icke ombiligt att bewisa det Fagergren icke alltid så wäl stötte sin tjenst, som Consist. synes tro. Ekonomiska besör för andras räkning torde hafwa upptagit mera tid, än som derpå kunnat användas, i händelse tjensten skolat af honom sielf tillbörligen stötas. Utminstone war det ryktet ej långesedan allmänt, att Fagergren skolan sielf stötte sin skolmåttaresessa.

Hwad Consist. pluralitet till grund för sitt ansända skal, att jag för min mindre goda skilorde från förslaget utestutas i förklaringen anses, är af den bestaffenhets, att hwad jag i den underdåniga beswärskriften redan anses tillräckligen wederslägger det. Att jag ej skrifwer wäl, ehuru kanske icke sämre än Herr Professor Grawander, will jag ej neka; men det påstår jag, att jag ändå skall kunna undervisa i kalligraphi uti Troja Pedagogi lika wäl som någon annan. Kanske är jag mera wan

wid underwisingens meddelande än någon af de föreslogne, af hwilka de twenne förste aldrig bestridt eller innehaft någon Pedagogi, ej eller aflagt någon Pedagogisk examen. Consist. förklaring synes antyda, att min ansökning i öfrigt skulle wisa oordentlighet. Wäl minnes jag, att jag war sjuk, då ansökningen skrefs, och att den från sängen uppsatt, ej kunde blifwa något kalligraphiskt mästestycke; men är den i öfrigt af sådan bestaffenhets, att den skulle bewisa oordentlighet, så hafwa sådane lyten å densamma tillkommit, sedan hon gick ur min hand. Proffen Sköldbergs betyg witsordar min ordentlighet, och uppmärksamheten på mig sielf har jag aldrig åfidosatt. Consist. pluralitet hade gjort bättre, om den ansökt någon författning, som berättigar den att nyttja min stil, såsom skal för mitt utestutande från förslaget, än att beswara Eder Kongl. Maj:t med en lång afhandling, som i hufwudsaken ingen ting bewisar, och som är af den bestaffenhets, att hwarje mening tal anselig redigering för att blifwa sielfständig och gällande. Jag hoppades, då Consist. kändrar mig derföre, att jag frågat andra om någon författning sunnes, och kallat detta en instränkt estertanka, att Consist. urlyst skulle citera en slik androm ofänd lag; men jag bedrog mig, och i Consist. förklaring finnes någon sådan icke ansökt. Consistorium har sökt framställa wigten af Pedagogierne i småskåderne, och jag bestridder den wist icke, men nog hade Consist. borde föreställa sig, att hwar och en rättänkande skulle kunna förstå, att för att wara lärare wid en sådan skola ej måtte fordras hwarken Professors studier eller förra kunskaper än dem man med skal affordrar hwarje ung student. Der undervisas endast i de allraförsta elementerne, och redan som scholaris i Nyköpings län, de jag så mycket, att jag skulle kunnat wara Pedagog i Troja. — Hwar man i denna stad känner, att Postmästaren Sundberg, Swärkfartill Commminister Kling, för en årlig spannes måtteln under twenne år, om ej något derföre, bestred skolmästarens och äfwen jag gjorde det som Gymnastik, hwad jag wet och bewisas kan till alla föräldrars njöje; Nu sedan jag blifwit Prest synes Consist. twifla på min förmåga bertill, utan att likwäl för detta twifwel åga ringaste skal, så mycket mindre som Consist. icke har den minsta kunskap om min Pedagogiska skicklighet, den Consist. aldrig varit i tillfälle

att pröfwa. Till Mrskts Pedagogi ansågs hwarje
 Prest wara skicklig Pedagog, men till Trosa synes
 förhållandet wara annorlunda, och skålet har Consist.
 sjelf anfördt, det nemligen, att läraren i Mrskdn af-
 nas af privat man och den i Trosa af staten, det
 ena är en privat, det andra en publik Pedagog.
 Mina kunskaper äro sörre än Fagergrens. Det be-
 wisar Protocollet wid våra Prestexamina och Consist.
 fullmakt, i hwilken Consist. förklarar mig ega wa-
 cer lärdom. Han anses kunna wara Pedagog
 i Trosa. Jag deremot med sörre kunskaper icke. Wål
 har Consist. ej direkt sagt detta, men så tydligt an-
 tydt det, att meningen ej är twiswel underkastad.
 Huru detta kan hänga tillsammans med rättwisan
 förstår åtminstone jag icke.

Den af mig anförda, betänkliga inkonsequensen,
 att jag haft första rummet på förslag till en dylik
 beställning i Mariefred, som den jag nu söker i
 Trosa, har Consist. pluralitet sökt förklara på ett
 sätt, som strider emot i underdanighet bifogade pro-
 tocoll wid förslagets upprättande, (Bil. Litt. B.)
 Detta bewisar, att ingen enda Consistorialis bestrid-
 de min kompetence, utan att jag varit obehörig der-
 des i första rummet. Hade jag varit obehörig der-
 till, antingen för bristande kunskaper, eller för min
 mindre goda stil, så hade Consist. bordt alldeles ut-
 tesluta mig, och uppsätta efter författningarne, en
 annan, utan ansökan; också skulle wål de andra
 bägge sökanderne haft rum på förslaget framför mig,
 i händelse de dertill varit bättre berättigade. Det
 sedde ju dem en orättwisa, då jag, i fall jag varit
 incompetent, tog förslagsrum ifrån dem och Consist.
 begiä ju en orättwisa i samma stund det uppsörde
 mig på ett förslag, hwar till jag war berättigad, och
 det framför twänne andra, hvars rätt Consist. ha-
 de bordt wårda. Säkert är, att antingen war
 Consist. förhållande wid förslagets upprättande till
 Mariefreds Sacellani och Pedagogi lagsfridigt, eller
 också måste det nu öfwerklagade wara det. Syn-
 nerligen anmärkningswård är den omständigheten,
 att då nu Consist. pluralitet anser Pedagogibeställ-
 ningen såsom hufwudsak och fästet så stor wigt
 derwid, Consist. wid förslagets upprättande till Ma-
 riefred ej ansåg denna omständigheten af ringaste
 betydhet, helst på sätt protocollet wisar, den med
 Communiisterbeställningen derstädes förenade Peda-
 gogien ej ens finnes omnämnd. Alla Consist. plura-
 litetshypoteser om, huru illa betjent Trosa Peda-
 gogi skulle blifwa, i händelse jag finge det mig lags-
 ligen tillhöriga rummet på förslaget, falla genast,
 ty Consist. har för dem alls ingen grund. Compe-
 tancen lemnades ju obestridt wid förslagets upp-
 rättande, den har ej eller sedan på några lagliga
 sätt kunnat bestridas, och Consist. har ju sjelf för-
 klarat mig ega wa cer lärdom? Defutoni är
 det ju omiskt, hwem som blir Pedagog i Trosa af de
 3, som på förslaget blifwa uppsörda.

Hwad Fagergren i sin underdaniga förklaring
 anfördt, är af den beskaffenhet, att det ej förtjenar
 något egentligt svar. Om han undergåit ett nytt
 förhör i de saken, som Prestembetet tillhör, se-
 dan han sjelf blef prest, så bewisar detta söga till
 hans fördel. I sin Prestexamen har han dock om-
 dömet: admittitur cum admonitione, och en ny Prest-
 examen med en redan Prestwigd får Consist. ej an-
 ställa, ty det strider emot kyrkoordningens 19 Cap.,
 den enda händelse undantagen, att prest utspriker
 willomeningar, då han enligt Kongl. Res. d. 2 Maj
 1751, skall till behörig examen af Consist. intällas,
 och att Fagergren sådana willomeningar utspriker,
 och derföre måst undergå ny examen, har jag åt-
 minstone alldrig hört. Fagergrens förundran der-
 wer, att mina beswär wittna om' ensald, förundrar
 mig icke synnerligen. Den bewisar på sin höjd att
 han antingen ej förstått mina beswär, eller också
 han ej welat förstå dem. Hans egen förklaring ty-
 kes imellertid tjena till bewis för det förra.

Stormågtigste Allernådigste Konung!

Om jag, under tänkan af den orättwisa jag
 lidit, skulle hafwa fått ett språk, som ej kan wara
 behagligt för de Consist. Ledamöter, som från förra
 slaget mig utestutit, så är detta alldeles icke af sö-
 wärdnad emot dem, ty fattig från min barndom,
 har jag fått wänja mig wid undergifwenhet både
 mot förmån och andra menniskor, utan kommer det
 af saken och Consist. pluralitets egna sätt att den
 behandla. Jag tröstas mig underdanigt med den
 tankan, att wid en pröfning, der hufwudsaken mera
 kommer i fråga än formaliteten, min stilistiska för-
 måga mindre affses än rättwisan på min sida, och
 då lika många ledamöter i Consist. varit för mig
 som de, hwilka varit emot mig, samt mina mot-
 ständare ej gittat ansöka någon författning, som
 förringar mina anspråk på det förslagsrum hwarom
 1786 års K. Br. och andra gällande stadgar mig förstå-
 fra; wägar jag underdanigt hoppas, att Eders Konal.
 Maj:t i nåder återställer mig en rättighet, den Consist.
 pluralitet, genom en för tillfället af den sunderad
 lag, emot bestrifwen af Kongl. Maj:t i nåder ut-
 gifwen lag, mig frändomt, och att jag således å
 förslaget till Trosa Sacellani erhåller första rummet,
 såsom till tjänstären äldst af de sökande och till com-
 petencen lika med dem alla.

Med djupaste undersättlig wörbdnad, trohet och
 nit framhårdar

Stormågtigste, Allernådigste Konung
 Eders Kongl. Maj:t,

allerunderdanigste, tropligtigste underjärt,

N. d. Flodmark,
 Capellpred. å Mustbn.

(Stut. e. a. g.)

Stockholm,
 Elmén & Granbergs tryckeri.

Onsdagen den 31 Oktober 1827.

År ämnen hafwa, och det med skäl, på senare ti-
der wärdt så mycken uppmärksamhet bland de lärde,
som undersökningarne om Petrificaterne. Ett
rännare utredande häraf skall säkert komma att
sprida mycket ljus öfwer de ferskilda revolutioner
jorden undergått. Bland de män i vårt fädernes-
land, hvilka med outtröttlig möda och djup skarps-
sinnighet inträngt i dessa undersökningar äro: Her-
ror Wahlberg, Dalman och Nilson. I
Wetenskaps-Akademiens Handlingar för år 1823 har
den sijnämnde lemnat en kort men sakrik unders-
rättelse om några petrificater, hvilka blifwit funna
i den skånska stenlots-formationen. Märkbart är,
att bland den stora af fossila växter, som Stenlots-
formationen innesluter, högst sålän finnas några
spår efter djurriket. De växter man sunnit hafwa
mestadels varit sådana, som tillhöra sumpartade
ställen, och innefattat palmartade träd, Ormbun-
sar, Alderwörter ic. — I ofwännämnde Handlingar
för år 1824 är äfwen af Herr Nilson en uppsats
inörd om fossila landväxter, som finnas tillsam-
mans med hafsmuslor, snäckor m. m. i den skåns-
ka Grönsandskiften. I en not pag. 244 löfwar
författaren framdeles beskrifwa de djurlemningar,
hörande till Mollusker, Zoophyter m. m. som blif-
wit anträffade i skånska krittformationen. Detta
intressanta arbetes förra del har nu lemnat pressen
under titel: Petrificata Svecana formationis creta-
ceæ &c.

Sedan Herr Nilson i ett företal utvecklat sina
åfgifter öfwer ämnet, och löfwat att beskrifwa en
100 species af petrificater, lemnar han en kort öf-
werfigt af den swenska krittformationen, som är

rätt intressant. Derestefter följer beskrifningen på de
stilla djur-petrificater ic. Arbetet är försedt med
10 plancher.

Ett må hända ännu intressantare och mera
djuptgående werk, (ur Kongl. Wetenskaps-Akade-
miens Handlingar för 1826 utdraget) om Palaeo-
derna eller de så kallade Trilobiterna af Herr Dal-
man, är nu ferskildt tryckt, och försedt med 6 wack-
ra och wäl graverade plancher, i synnerhet de två
första och den sista.

Det är bekant, att Herr Legations-predikanten
Bergren wid sin återkomst från Constantinopel och
sina utländska resor, varit sysselsatt med utgifwan-
det af ett Arabiskt Lexicon. Då i brist på stis-
lar detta företag ej kunde werkställas i Sverige,
har Herr Bergren en längre tid nödgats wista i
Petersburg, för att å der warande Kejsertliga tryckeri
försöka på sitt opus i dagshuset. Af detta Lexicon
äro nu 13 ark tryckta, men i brist på egna medel
till tryckningens fortsättande, lärer arbetet måst till-
widare upphöra. Detta sbrantleder oss till en reflexion.

Bland våra grannar, Danstarne, finnes en
inrättning, hvilken nyligen kommen till stånd, werk-
ligen förtjenar efterföljd. Dess grundidé är: att
understöddja hwarje utmärkt litteratör, som
i brist på egna tillgångar ser sig urständfatt att i
tryck meddela sina landsmän resultatene af sina
lärda forskningar och bemödanen. Detta samsund-
stiftades den 28 Januari detta år, på Kung Fre-
dric den VI födelsedag. Det har sedermera både
från landsorterne och i synnerhet från Helsing-
wads staden sunnit både uppmuntran och många le-
damöter. Männe ide denna inrättning förtjenade

att efterlösas och alswarligen behjertas? Huru mången lärde afhandling, som i brist på afnämare, ej nu vågar sig fram, skulle ej då komma både inför samtidens och efterwerldens ögon att framställas, produkter, hvilka nu måste se sin ödd i förskörelse, enskilda samlingar eller de stumma Biblioteken? Ly så är tyvärr nu mera verkliga förhållandet, att brochurer för dagen köpas, men de lärda och verkliga dugliga arbeten, så så de än äro, lemnas ooppskurna, olästa eller oköpta. Och hvad hinder ligger ej för en vetenskapsman redan i den tanken: Jag förlorar på mitt arbete, ingen köper det — om jag förlägger detsamma! Hvilka rika skatter äga vi icke i vår historia, med hvilka ingen, i farhåga att lida förluster, vågar sig fram! — Ja, vi känna personer, hvilka hafva de mest intressanta samlingar, men hvilka troligen ej på mansåldrar få se ljuset derför, att det rätta elementet och tidens stridsrop för dem fattas, nemligen penningar.

Vi skulle derför önska, att man med verkligt ansvar och anseende uppstode för att bilda ett dylikt sällskap. Så fattig på känsla för sin egen storhet och värdighet, tro vi icke den svenska nationen vara, att den ju icke med värma skulle intressera sig för detta företag. Härigenom skulle också allmänheten med mera lif börja att omfatta det vetenskapliga och grundliga, så i filosofi som i konst.

I Thorsdags höll Fru Catalani sin andra concert på stora Operan och om lördag gifwer hon sin sista i Ladugårdslandskyrkan. Hon lärer härifrån afresa till Götteborg. Sedan den stockholmska publiken efter hennes afresa något sansat sig, wore det önskligt, att, oaktadt det afgjort stora förtretade Fru Catalani äger, den svenska nationen ej förglömde sina gamla älsklingar, och en Concert der Fru Liedbeck uppträdde, wore väl icke så alldeles att förnämnt förakta. Eller har publiken förgätit hennes herrliga röst i kapellen, som för några år sedan gafs?

En efterskörd torde måhända ännu vara att göra. Vi behöfva några gånger återkomma till oss sjelfwa för att höra, huru det klingar inom våra egna bröst.

För att flydda mot lustens och regnets äverskan kommer öfwer den stora porphyriwasen wid Rosendal ett tempel att upprezas.

Sedan både för kännare och icke-kännare Herr Professor Götthe benåget lemnat tillfälle att öfse hans senaste sculpturarbete, en *Bacchant*, är denna betydliga produkt af hans konstnärsmulle och talang i dessa dagar afskickad till sin bestämmelseort, Petersburg.

Andra häftet af Herr Professor Forsells: *Ett år i Sverige* är nu utkommet. Hvar och en måste med varm tacksamhet erkänna detta företags stora förtjenster, såsom af en fosterländsk natur och med all möjlig flitlighet utfördt. Teckningarne äro af Professor Sandberg, och man kan säga att konstnären på ett högst frapant sätt försökt att uppfatta de individuella och karakteristiska dragen, som utmärka våra landskapers och soknars innewånare. Dessa häften innesatta Dalbygdens folk. De wantiga teckningarne i dylika fall gå annars merendels blott derpå ut att ge ett begrepp om de olika sätten i provincerne hos allmogen att kläda sig. Men ett sådant galleri blir ju då ej annat än en klädskammare eller på sin höjd en swenskt nationalgarderob. Helt annat är detta. Det kan liknas wid våra runstenar, som under hvilka stiftet och bekänneser som helst komma att stå kvar, dyrbara för samtiden och minnesrika för en efterwerld. Texten, af Professor Graffström, är innehållsrik och väl utförd. Skada att ej en fransysk är härvid bifogad, på det utskänningen äfwen må få tillfälle fatta, hvad våra svenska artister förmå tillwägbringa.

De två principerne: Guds och Guds.

Öfwer allt förnimmer menniskan en blandning af ljus och mörker, harmoni och oordning. Hon ser det icke blott i universum, hon warseblifwer det äfwen hos sig sjelf. Huru förklara detta?

Denna erfarenhet leder till begrepp om tvänne, hwarandra motsatta krafter eller principer.

Olika hafwa filosofierne sökt lösa denna gåta. Än hafwa de tillagt båda en lika jemnwigt och makt, ständigt mot hwarannan kämpande, utan att den ena dukar under för den andra.

Denna förklaring synes wid första eftertanke grundlös. Skola två wäsen vara lika, så måste de vara det i allt, jemwäl i tiden för sin uppkomst.

Det onda wore då lika ewigt som det goda. Men som de äro af lika kraft och makt, intetdera är ett lägre, yngre och efterkommande, så uppstår här af en ren jemmigt, en ödd, ett ewigt stillastående. Det goda är då ej öfwer det onda. Här af kan ingen production, intet lif framkomma.

Andra åter hafwa placerat ondt och godt i ett enda wäsende.

Detta är också otänkbart. Gud skulle då på samma gång wara i sitt wäsende både ljus och mörker, ond och god, far och tyrann.

Jemväl hafwa de sunnits, som neka så ondt som godt, påstående, att allt styres af slumpen och en blind regel.

Detta åter motstrides af naturen, erfarenheten och lagarne inom menniskan. Wanor och bruk hafwa ej födt de olika begreppen om ondt och godt.

Det goda är hwarje tings uppsyltande af det helas lag, som är en, såstad och rotad i den första erheten och sielswa grundprincipen. Det onda är allt, som strider deremot, innesattar splittring och att wara en annan lag, är det helas, wara sig sjelft — egoism. Nu kan det goda intet verka före det ondas uppförelse, ty det måste ha något att verka på. Här af kan man säga att det onda war en nödvändig följd af det godas position. Men hwarifrån härleda sielswa det ondas första upphof?

Se från Gud. Han kan ej falla, ty han bär det godas lag inom sig. Men alla andra bära sin lag icke i sig utan i Gud, genom honom gifwen. Med friheten uppfod sålunda möjligheten af ett ondt; det vill säga, alla med frihet begäfwade intellectuela warelser blewo wisertligen skapade goda, men ätgående sin lag af Gud, fingo de förmåga att qwarblifwa deri, eller lösräcka sig derifrån.

I frihetens aberation är sålunda att uppförelse rättas orsaken till det onda. I samma stund friheten öfswergår till det goda, blir dermed ett, upphör också all motsats.

Här af följer, att det onda har sitt ursprung i tiden och är det goda underordnad. Men har det också en oändlig utsträckning? Zwingos kan det ej att återgå, ty då borttog man friheten. Det måste sielsmant återwända. Hänwänningen på wägen dertill är försoning. Ett försök att tillrättaföra.

Nu måste med kannedomen af det onda, aningen om det goda wänta. Håri ligger lif som ett stöd till förlofning. Ett stigande, en långsam.

Ingen gåta blifwer imellertid swårare att lösa än begreppet om de två principerne. Wäst gör den, som utan grubbel härpå, lemnar sig åt det godas ledning. Mörkret skall för honom stignas och med hwarje steg skall han allt mera närmas det sannas mål, principen för all lycksalighet.

Eklefiasitikal.

(Slut fr. No 86.)

Wil. Litt. A.

Uddenstund Musts församlings respektive Ledamöter till sin Capell-predikant och sålasförljare, uti Capell-predikanten Christ. Strandbergs ställe, som till Drottkyrka och Salems Sacellani blifwit befordrad, igenom ett fritt wal kallat Ndj. Min. Sacri wördsge och wälwårde Herr Anders Flodmark, fördenstull och i anseende till dess wackra lärdom, i ministerio gjorde tjensker, uppbyggliga embetsgåswor och alltid bewisade wälförhållande, lemnar Consistorium härmedelst honom, Ndj. M. And. Flodmark fullmägt och Stadsfästelsebref att wara Capell-predikant å Musts. Strengnäs den 17 Aug. 1818.

(L. S.)

J. N. Tingstadius,
Ep. Strengnäs.

Dlof Hultin, Ewen Bruhn
Th. Doct. Lect. och Prof. Th. Doct. Profess. och Contr. Prof.

Sw. Gabr. Hedin, Lars Lindler,
Profes. och Mathm. Lect. Th. Doct. och L. S. Lector.

Joh. Eric Strömberg, P. Lundmark,
Log. och Phys. Lect. Med. Doct. Med. & Hist.
Nat. Lector.

E. Kjerseent,
Hist. Lector.

L. N.

Wil. Litt. B.

Utdrag af Protocollet, hållet i Strengnäs Consistorium den 18 Junii 1822.

S. D. Hbretogs förslaget till upprättande till Mariestads och Kernbo Sacellani, hwartil sig såsom sökande anmält: Capell-Pred. N. Flodmark, prestwid 1815, eger 7 år, 4 månader, S. M. Ndj. E. G. Lang,

prestwigd 1815, eger 7 år 4 månader. B. Com.
M. Larson, prestwigd 1819, eger 2 år, 8 månader,
och uppfördes förenämnde trenne fökande enhälligt
å detta förslag; hwilket genom anslag kungöras skulle.

Ex Protocollo,
H. Labng.
Not. Consiit. Str.

Reflexion.

Wi skulle wisertigen icke hafwa trötat våra läsare med denna långa recit utaf besvär, förklaringsgar och anmärkningar, då tillfälle att höra och läsa flagomål, rättnu är blifwet en dagelig föda, om ej detta mål wore afen utmärkt och bestaffenhet i twenne fall: 1:o Deri att man ansår såsom skäl till uteslutande från ett förslag, en persons mindre goda stil. Hur mången, annars rätt lärdd och skicklig Pastor, skulle ej då komma att stå sig rätt slätt?

2:o Att Flodmark, som nu sett sig utesluten, såsom ansedd för oduglig Pedagog, från Trosta Pedagogi, likwål der tillåtits underwisa som Gymnast, åfwen som att Polan i twenne år föreståts af Postmästaren Sundberg, Swårskar till Comm. Kling!!! Wi kånna tyvärr hwarken Postmästarn eller Swårskadern.

Afustik.

Wålment projekt för Lancaster-skolorne
enkannerligen.

Herr Suell, hwilken gjort sig förtjent af det allmännas aftning genom flere ganska goda böcker i uppfostringsvägen, har jemwål nyligen utgifwit en skrift under Titel: Elementargrunder i skrifs-konsten jemte Elementar-förefskrift, samt om Pennans hållning och förande, som ostridigt wittnar om mycken sakkänedom. Utan att wilja lasta någon ibitlig skugga på nämnde bok, kan författarn till denna uppsats ej underlåta nämna en idé, som säll honom in under läsningen, och hwilken han ad usum Tironum här will anföra.

Att man utger underwisande skrifter i sätet att lära sig skrifa wäl, är rätt bra. Wi hafwa oswans för anfört i vår Tidning ett mål, der en Capells predikant strubbsplats för sin mindre goda stil. Wi ha derföre ernat till present åt honom i Jul

förfända ett exemplar af Herr Suells bok till hans förföran. Men huru många andra äro ej, i synnerhet så kallade mångskrifware och författare, i samma bedröfliga predicament i afseende på sin kalligraphi. Men wi hafwa dock tyvärt och sakna en wigtig sak i Herr Suells skrift, och hwilket förslag wi till alla Lancaster-skolors förföran härmed ha den äran att bringa i ljuset.

Swårskade, då ändock allting bär bringas under böjden af den mesta nytta, som kan åstadkommas, har man ej fallit på den idén att lära ungdom skrifa icke med en utan med båda händerne. Sa icke nog härmed, utan åfwen gifwa deras fötter underwising i kalligraphi. Jag kånner en Orgeles, hwilken spelar rätt wäl både med händer och fötter. Herr Pohl utan armar, torde wäl läsaren påminna sig. Af hwilken stor fördel skulle ej denna underwising wara, 1:o för tillkommande skriblerer, hwilka i stället för att producera ett litterärt barn i skolor, då kunde producera twillingar; 2:o för dem, hwilka framdeles ernade sig blifwa ämneswenner i något Collegium.

I stället för att de nu med en hand bekwämt kunna stå 4 à 5 tjenster, skulle de då kunna stå 20. Jag tänker mig en sådan figur till exempel i Banken. Blott halfwa kroppen behöfwer han hafwa en trappa upp till tjeffbefattning, den andra delen kan, hängande genom en boppning, i nedra wåningen stå en annan tienst. Widare af hwilken stor nytta wore icke denna fria konst för en Dagblads-skrifware, t. ex. Argus, hvars blad rommer mest af alla. I stället för två ansvariga Redaktörer, tarwadades då knappast en.

Wi öfwerlemna detta projekt till de sakkunniges beddmande.

Swad är ett Epigram?

Swad hwarfa skåran är på smedens flar,
Swad skarpa spetsen är på jägarns pilar,
Swad gadden är hos honungssydda bien,
Är Epigramet uti poesien.

Det Andeliga Ståndet.

Det wördnadswärda Stånd, kostanen höljier,
Ej alltid gör hwad sjelst det lär.
Så stupar lättare den, hwilken lyktan bär,
Än den som henne följier.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 88.

Lördagen den 3 November 1827.

Herr Professor Westins atelle har troligen för det närvarande att uppvisa en den mest dyrbara samling i måleri, som vi ega i Sverige.

Hans Konglig Högheit Kronprinsen, sielf tydlig idkare af konsten och en warm beskyddare af dess utövning inom Fäderneslandet, har från sitt palats i Italien, hwilket skall inrymma omkring tusende tablour af mer eller mindre värde, låtit hithämta en trettio stycken af denna samling, hwilka nu till renovation och opputsning befinnas hos Herr Professor Westin. Wi tro oss gdra läsaren ett nöje dermed, om wi här på dessa tablour lemna en närmare uppgift. Wi hafwa för det närvarande endast helt flygtigt betraktat desamma, och afgifwa här, utan pretention på konstfännedom, deintyck och känslor styckena ingåswa war själ wid deras betraktande.

1:o Ett Kristus-hufwud, thronekrönt, af Guido Ribeni, alldeles förträffligt. Det är beskant, att det, som i synnerhet utmärkte denna konstnär, war hans stora förmåga att åt sina ansigten gifwa denna idealiska skönhet, som på ett så förwånande sätt intager. Ett sådant Kristus-hufwud är wiserligen aldrig sett i vår Nord. Denna gudomliga, öfwermenskliga själ, som är inlaggd i detta anlete, denna himmelska underglöwenhet, denna outhärliga försakelse, detta stilla lugn, denna rena blick åt höjden, så talande, så försmåttande, der bödn och förtröstan och ödmjukhet råcka hwarandra handen, denna stilla öfwergående känsla af smärta och lidande, som besegras af det högre, inneboende lifwet, allt detta är med en sådan sanning uttryckt, att man, ju längre man betraktar denna taffla, ju mer blifwer man i henne intagen. Det är som om

man under en helig sabathstund, då hjertat är öfwerst fullt och wekt, — soge opp Johannis Evangelium och läste derur med strömmande tårar och osynliga Englar omkring sig. Hwad konsten ändock är gudomlig och stor!

2:o Ett portrait af Annibale Carracci, måladt af honom sielf. Utmärkt vackert. Anletsdragen påminna verkligen om hans satrika lynne, då han grep till penseln för att i ätskilliga caricaturer tilltwåla sina oförståndiga och högmödigas motståndare. De utala energi och kraft.

3:o Ett Holländskt stycke af Dvyntrach förtjenar att länge bestådas. Denna taffla föreställer det inre af en holländsk, slädd, renlig och snygg stufwa, der modren är sysselsatt med att gifwa sitt barn di. På golvvet ligger ett fat eller kar, fullt stiept, med en froyant sanning teknadt. Man ser sjelfwa ädrorne i trädbanden. Rundt omkring ligga mordtter och löf strödda, så renliga, smaksfulla och wäl teknade, att ingen gumma i gröna gången wid Öderstus kan uppvisa ett bättre parti. Koparketteln är så blank skrad, att den stincer, och förstjenade att beundras af en Laureus. På golvvet stå en katt och en hund i högsta hugg mot hwarandra.

4:o och 5:o. Twenne rätt behagliga fruktsstycken, det ena af de Geim och det andra af Coosemans.

6:o Kristus, såsom ödd, buren af Englar af Giacomo Palma, med tillnamnet il Beccio. En utmärkt composition. I Pariser-Museum finnes en taffla af honom, föreställande en herde, som tillbeder Frälsaren.

7:o. Ett rart stycke: Bianca Capelli Veneziana af Bronzino.

8:o. En taffla af Cittadini, föreställande, om vi ej, under det flygtiga Åskådandet, bedrogo oss, Proserpinas bortröfvande. Denna mythologiska scen är förträffligt utförd. Colorit, draperier, allt af utmärkt godhet.

9:o. Madonnan med Kristus, barnet af Guercino da Cento, om vårt minne ej berdrar oss. Efter vårt tycke mindre anmärkningsvärdt. Af nämnde konstnär hafva vi annars på Swenska Museum ett döende Kristus-hufvud, något skadadt. Han war annars en tid Carravaggios lärjunge, af hwilken senare den förträffliga tafflan, som föreställer David med Goliaths hufvud, är en af vårt Swenska Musei dyrbaraste statter.

10:o Jacob, som brottas med Gud af Crespi. En ypperlig composition.

11:o Af Nederländska skolan och J van Miel ett landskapsstycke af correct tekning och stark colorit, föreställande en rakning på fria fältet.

12:o Af samma skola af N. Brouwer (Brauer?) en spelscen. Stora tobaksrökare skall det säkert intressera att se den ena figuren, med hwilken smal han drar sin pipa, och hur wäl den oppglimmande elden ur pipan wid insugningen är träffad.

13:o Kristus på korset af Fontana samt en annan taffla, Kristus, såsom döende, omgiven af twenne Englar af Sirani m. fl.

Deffa hafva wi ansett wara de förnämsta, som förtjenat den sonnerligaste utmärkelsen. Läsa ren kan inuertid af denna obetydliga uppsats sluta till de statter i målarekonsten, hwarmed vårt land blifwit rigtadt, och i fall de öfrige efterhand komma att hit hämtas och införskwas med dessa, erhålla wi i denna, Hans Kongl. Högheits egande samling, en rikedom att framwisa, den ingen af de öfrige Nordiska rikena kan prestera eller ens ställa till jemförelse. Egde vårt Museum en bättre och rymligare local, skulle Åskådaren redan i dessa konstnärers produkter erkänna, att vår samling ganska wäl kan täfwa med den Köpenhamnska, om ej öfwergå den. Huru mycket rikare hafwa wi icke blifwit genom denna, och utan egenkärtel och ensidighet för vårt land, wäga wi det uttrände, efter den kannedom, wi funnat förskaffa oss, att wära Swenska konstnärer långt öfwergå de Danska, då wi undantaga Thorwaldson, hvars storhet och driffighet i uppfinning allmänt måste erkännas och beundras.

Föreläsningar i Ryrkolagfarenheten.

N:o 1. Utdrag af Strengnäs Stifts-Libningar
N:o 9, den 30 September 1811. |

EMER med Guds Nåde, Sweriges, Göttes och Wendes Konung 2c. Arfwinge till Norrige, Hertig till Schleswig Holstein 2c.

Wär ynnest och Nådiga benägenhet med Gud nås, mågtig Roman Doctor, Biskop, och Commendare af vår Nordstjerne-Orden; så och Consistoriales Uppå Edert i underdånig Skrifwelse af den 16 sista Junii månad afgifne utlåtande i anledning af de Beswår Commministern P. D. Åberg deröfwer i underdånighet ansökt, att J, wid det den 27 sista Mars upprättade Förslag till Gardemo Pastorat i 2:dra clasen, med klagandens uteslutande, i 3:de rummet å förslaget uppsökt Bataillons-Predikanten Sw. Schöldberg, hwilken, ehuru med ett förnämligare Pastorat-examens-bewis, än det facile admittitur, klaganden uti nämnde examen erhållit, likwäl egde mindre tjenstår än Åberg, ländar Eder till Nådigt swar och egen samt wederbdrandes underdåniga esterrättelse, att ehuru Wi anse med afsigten af 7 §. i 1786 års Circulair-Bref nås, måst öfwerensstämmande, att de, som annåla sig till Pastorater af 2:dra clasen, förete bewis af en fullgod Pastorat-examen, likwäl, och emedan ingen lag ännu uteslutit dem, som wid deras undergångne Pastorat-examina fått facile admittitur, från rättigheten, att uppsökas på Förslag till 2:dra clasens Pastorater, utan twertom flere med sådana betyg försefde, genom åtskillige Kongl. Resolutioner blifwit wid dylika förslag bibehållne samt, då härtil kommer, att emellan den på förslaget uppsökte Bataillons-Predikanten Schöldberg, och klaganden wid fråga om ett documenterat företår de i kunskaper, någon annan skänad icke eger rum, än uti ett bättre Pastorat-examens Bewis, hwilket, enligt Kongl. Brevet till samtelige Consistorierne af år 1801, icke får läggas till oswikelig grund för besordran; ty hafwe Wi i Nåder pröfwat rättwist, att med ändring af det öfwerklagade utslaget, förklara, det bör Commnistern Åberg, hwilken framför Schöldberg eger nära 4 års öfwerwigt i tjenstår, å förslaget i Schöldbergs

bergs rum ingå; Wi befalle Eder Gud Allsmågtig
Mådeligen. Drottningholms Slott d. 12 Aug. 1811.

Under Min Allernådigste Konungs och Herres
sjukdom, efter Dess förordnande.

CARL JOHAN.

Nils v. Rosenstein.

Till Consistorium i Strengnås:

— — — — —
N:o 2. Utdrag af Strengnås Stifts-Libningar N:o
2, den 28 Februarii 1818.
— — — — —

CARL med Guds Nåde ic.

Wår ynnest och Nådiga benågenhet med Gud
Allsmågtig, Troman och Tjenare, Doctor, Biskop,
Commendör af Wår Nordstjernes-Orden, en af de
Aderton i Swenska Akademien, så och Consistoriales!
Hos Oss har Communißern Per Dlof Åberg deröf-
wer ansökt Beswår, att J, wid upprättande af
Förslaget till Thorsåalla lediga Pastorat, med hans
förbigående, derå i 2:dra och 3:dje rummet uppfört
Communißrarne Er. Bonniwier och C. Segelberg,
ansörande underdånigst klaganden, att då han fram-
för båda dessa sökande eger betydlig öfwerwigt i
tjenstår, och i Pastoral-examens-betyg emellan dem
endast den obetydliga skillnad eger rum, att han
erhållet Facile admittitur och de öfwerklagade Appro-
bator, hade J bort göra afseende på hans längre
tjenstetid, wid frågan om Thorsåalla Pastorat,
såsom hörande till 2:dra classen, hwarwid
han och ansett sig kunna återöpa Wår Nådiga Res-
solution af den 12 Aug. 1811, hwarmedelst honom
uppå enabanda grund blifwit tillagt ett rum å För-
slaget till Hardemo då lediga ämnen af 2:dra classen
warande Pastorat: hwaröfwer så wäl J, som de öf-
werklagade Communißrarne Bonniwier och Segelberg
blifwit hörde och med underdåniga förklaringar in-
kommit; anmärkandes underdånigst J, att som Thors-
åalla Pastorat wore af de förre i 2:dra classen och
Kyrkoherde-bestämmningen derstädes förenad med Scho-
lä-inspection, J trott wid närwarande förslag sam-
ma grunder icke kunna sölas, som wid det till Har-
demo, såsom warande af 2:dra classens mindre Pas-
torater.

Detta hafwe Wi nu i behörigt öfwerwägande
tagit, och enår Communißter Åberg icke kunnat frans

kännas erforderlig skicklighet, att ett Pastorat, så-
dant som Thorsåalla, förestå samt då den derwa-
rande Schola endast är en Pedagogi, pröfwe Wi
Åberg böra tillgodonjuta den förslags- och befordings-
rätt, hwartill hans förre tjenstberäkning föranteder:
och som Åberg befinnes framsör den i 3:dje rum-
met uppförde Communißter Segelberg, ega icke
mindre än 7 Tjenstårs öfwerwigt, sinne
Wi i Nåder rättwist, det må, med ändring af det
upprättade Förslaget till Thorsåalla Pastorat, Segel-
berg derifrån utgå, och Communißter Åberg i stäl-
let derå uppföras. Swisset Wi Eder härmed i Nå-
der tillkännagifwe; befallandes Eder Gud Allsmåg-
tig Mådeligen. Stockholms Slott d. 10 Sept. 1817.

CARL.

Nils v. Rosenstein.

Till Consistorium i Strengnås:

— — — — —
N:o 3. Utdrag af Strengnås Stifts-Libningar N:o
8, d. 31 Aug. och N:o 10 d. 31 Oct. 1826.
— — — — —

CARL JOHAN med Guds Nåde ic.

Wår ynnest och Nådiga benågenhet med Gud
Allsmågtig, Troman och Tjenare, Doctor, Biskop,
Commendör af wår Nordstjernes-Orden, en af de
Aderton i Swenska Akademien, så och Consistoria-
les! Hos Oss har Communißern Pehr Ågerholtz i un-
derdånighet sig beswårat beröfwer, att J wid det den
18 Januari innevarande år upprättade Förslag till
Höls Consistoriella Pastorat af 2:dra classen,
med klagandens förbigående derå, i andra rummet
uppfört Kyrkoherden i Grövinge B. Lenneus, med
40 år, 6 månader och 9 dagar tjenstetid samt Facile
admittitur i Pastoral-examen: förmenande klagande,
att J wid upprättande af förslaget till ifrågawaran-
de Pastorat, bortt hafwa afseende mera på de sökand-
es ådagalagde kunskaper än deras tjenstetid och att
sökljaktigen beswåranden, som med något öfwer 23
tjenstetid, och Approbatur cum laude i sin Pastoral-
examen, bortt i Lennei ställe å förslaget uppföras;
att desutom klaganden haft wida mådosammare pres-
terliga besättningar än den öfwerklagade, som al-
drig förr än han tillträdde dess nu innehafwande
Pastorat, förestått någon Pastoral-wård, då Ågerholtz
flera gånger haft dylik besättning; i sidd hwars
af klaganden i underdånighet anhåller om ten åns

bring i förslaget, att Kyrkoherden Lenneus måtte
 derifrån utgå, och han intaga des rum derå: öfver
 hvilka underdåniga Besvär Kyrkoherden Lenneus sig
 i underdånighet förklarar, samt i underdånigt
 utlåtande afgifwit, med andragande, att
 då försattningarne rbrände förslag till
 2:dra classens Pastorat stadga, att exa-
 mens-betyg icke så tagas till osvillig
 grund för befördrings-rätten, utan att
 den enas förre kunskaper skola mätas med
 den andres i tjensten ådagalagde skicklighet
 och genom en långvarigare utöfning
 af Prästämbetet samlade förtjenster, has
 den i, enår Lenneus med nära 17 tjenstår öfvers
 väger Commminister Algerholtz, samt 29 år tjenstgjort
 i Stockholm, dels såsom Adjunct, dels såsom Commis-
 nister, och nu innehade ett Pastorat, icke luns-
 nat förbise denna betydliga öfverlägsenhet och Len-
 neus från förslaget utesluta.

Detta besvärsmål hafwe wi i nådligt öfverwäs-
 gande tagit; men icke funnit några skäl af klagans-
 den anförda, som kunna föranleda till ändring i
 dert öfverklagade förslag, hvilket alltså med de un-
 derdåniga beswärens afstående, i nåder gillas och fast-
 ställes. Hvilket Eder till svar samt egen och we-
 derbrändes underdåniga esterrättelse i nåder till-
 kännagifwes, befallande Eder Gud Allsmågtig nå-
 deligen. Stockholms Slott den 3 Aug. 1826.

CARL JOHAN.

A. C. af Kullberg.

(Forts. e. a. g.)

Afustik.

Liden.

Wår lesnads tid är lik en fjärd,
 Som alla, alla måste öfver;
 Och hwar och en till denna fjärd,
 Om den skall lyckligt gå, behöfwer
 Ett wist förstånd, en klok mandver.

En seglar i en lättrodd båt,
 En på en bräcklig stuta wagnar.
 En i ett baktrågs ringa skåt,

En wägens brööst med åran plaggar.
 En med sitt ånghjul bbljan naggar.

Der strider under jemna slag
 De breda, tungrodda galerer.
 Här dundrar från tre glatta lag,
 Af Riksråder och stolta Pairs,
 Ett örlogsskepp och wördnad lärer.

Fast färden styrs åt skilda håll,
 Till slut wi alla sammansluta.
 På wägen går allt par bricole.
 Dock efter töcken, storm och blöta,
 I samma hamn hwarann wi möta.

Wid tulln står döden och beser,
 Hwad frakt du för till andra werlden.
 Ej för förpåsning han dig ger,
 In hwad du haft med dig på färden
 Han tecknat upp till sina wården.

Wäl dig om, när du trätt i land,
 För god man skatta kan din wara!
 Men för du med dig contraband,
 Nåds då att inför rätten swara,
 Och så om halsen rep och snara.

Wåtan så seglom flokt och wäl!
 Med mod wi hafwet genombruta.
 Är hamnen nådd, wi ta farwät
 Af stormarne, som kring oss ryta.
 I land skall ingen ting oss tryta.

Stockholms-postens höga flygt.

Högge opp än örnen snület far,
 Säg mig då, hwad wäg som Stockholms-posten tar?
 Jo, från bokstadan i brinken
 Hwarje morgon uti blinken
 Klokan 8 han ur luckan far.

Ja-voteringen.

I all sin lifetid Blunten sa'
 Till allt hwad man befallte: Ja!
 En gång likwäl han Nej voterar,
 Det war när döden honom wille ta'.

Stockholm,
 Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 89.

Onsdagen den 7 November 1827.

Harpan's Ursprung:

(efter Moore.)

(Inskändt.)

Den Harpa, som väckes för dig af min hand,
Ebng, för en Siren, under vägen sin smärta;
Då steg opp ur månbeglänst bölja ibland,
Att möta en yngling, hon gifwit sitt hjerta.

Men gåckad hon satt hela nätter allen,
I tårar de gyllene lockarne flyta;
Låt himten då, rörd af en kärlek så ren,
Den hulda gestalten till Harpa förbyta.

Förvandlad, hon blef dock behaglig och hul;
In swälde af trångtan den rundade barmen;
Des här föll, med tårarnes swall i sitt guldb,
Som gyllene strångar åt subhwita armen,

Då kärlek och sorg ljust förenade sig
I Harpan, som fördom i sjudungfruns hjerta;
Tills nu, då den ljuder blott kärlek hos Dig,
Då skild ifrån Dig endast sorg, endast smärta.

L-n.

Den första kärleken.

(efter Moore.)

D! den tid är ej mer, när af flickans behag
Att fångelas war min lott;
När jag drömde från morgon till quäl hvarje dag
Om kärlek, kärlek blott,
Nytt hopp kan väl blomma,

En tid kan också komma

Med mildare, lugnare ström.

Men lifwet ej har något hålsten så ljust,

Som kärleks första dröm;

D! lifwet ej har något hålsten så ljust,

Som kärleks första dröm!

Fastän skalden sig höjer till renare sfer,

När ungdomsyran flytt;

Fast den wise, han för fann blott mislynt och tvär,

Blir vänligt mild på nytt;

Han aldrig mer finner,

Hur högt han än hinner,

Så ljustig och tjusande fröjd,

Som när han för flickan gift ut i sin sång

Sin första kärleksbid;

Då såg hennes mening så skönt mången gång

Af blick och rodnad röjd.

D! den helgade bild, som gjort lifwet så fält,

Då först väckt ömt begär,

Se'n fringswäskwar alltjemt minnets widgade fält,

Då den grönaste flåken der.

Den war dock, förswunnen,

När ljustigast sunnen;

War morgonens wingade dröm;

Den ett ljus war, som aldrig kan lysa igen

På lifwets mörka ström;

D! ett ljus, som se'n aldrig mer lyser igen

På lifwets mörka ström!

L-n.

Föreläsningar i Kyrkolagfarenheten.

(Stat fr. N:o 88.)

Till Consistorium i Strengnäs:

N:o 4. Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 4, utgifne den 30 April, och N:o 5 den 31 Maj 1827.

EMIL JOHAN med Guds Nåde ic.

Wår ynnest och Nådiga benågenhet med Gud Allsmågtig Troman och Tjenare, Doctor, Biskop, Com-mendeur af vår Nordstjernes-Orden, en af de Åbers-ton i Swenska Academien, så ock Consistoriales! Hos Oss har Commministern uti Hedwig Eleonora Församling, här i Huswudstaden, P. Rosen sig der-öfwer i underdånighet beswårat, att I, wid förslags-gets upprättande till Wallby och Hammarby Pas-torats, den 30 Augusti sista året, ansett Eder, på den grund, att berörde Pastorat hörde till 2:dra clåsen, båda hafwa mera affeende på de sökandes Tjenstår, än på deras Pastoral-examens-betyg, och af sådan anled-ning, med förbigående af klaganden, som erhållit cum Laude Approbatur för sin aflagde Pastoral-examen och egde 26 Tjenstår, uppfört uti 2:dra och 3:dje rummen å ifrågavarande förslag, Commministern Magister E. M. Almstedt, och Commministern J. H. Lindblad, hvilka bägge, med Approbatur för deras undergångne Pastoral-examen, räknade hwardera något öfwer 29 års meriter; deruti klaganden, un-der åberopande af sitt ågande båttre exa-mens-betyg, än de i öfwan nämnde rum föreslags-ne båda Pråstmån, i underdånighet ändring sökt.

Deffa underdåniga Beswår tillika med weders-ödrandes underdåniga Förklaringar och Ödert inför-brade underdåniga utlåtande af den 30 November sista året, samt klagandens deremot afgifne under-dåniga påminnelser, hafwe Wi i nåder låtit Oss för-redragas; men icke funnit Skäl wara anförde, som kunna föranleda till ändring uti Ö-deret öfwan berörde, i enlighet med författs-ningarne, upprättade förslag, hwilket Wi alls-så, med de underdåniga beswårens afläende, här-med welat i Nåder gilla och fastställa. Med förstån-digande häraf, till Nådigt swar och underdånig ef-

terrättelse befalle Wi Eder Gud Allsmågtig Nåde-ligen. Stockholms Slott den 6 Mars 1827.

Under Hans Maj:ts

Wår Allernådigste Konungs och Herres fränwars
Desß tillförordnade Regering

O S C A R.

Fred. Gyllenborg. G. af Wetterstedt,
M. Rosenblad. C. A. Lövenhjeltn.

A. R. v. Prinzencreutz.

Till Consistorium i Strengnäs:

N:o 5. Utdrag af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 9, utgifne den 29 September 1827.

EMIL JOHAN med Guds Nåde ic.

Wår ynnest ic. — Hos Oss har Kyrkoherden Lars G. Ulfberg deröfwer sig i underdånighet be-swårat, att I, enligt pluralitetens besat, wid upprättande af förslaget till Stenquist och Lriila Pastorat af andra clåsen, den 12 sissl. 1 Februarii, med klagandens förbigående, derå upp-fört: Commministern Magister Claesson, vice Rector Magister O. U. Udden, samt Commministern P. Ågers-holtz, anseende Ulfberg, med sidd af Kongl. Beswår den 21 Augusti 1786 och den 23 Junii 1813, sig-ehuru uti Pastoral-examens-betyg nämnde sina med-sökande underlägsen, likwål, och med affeende å desß framför dem alla egande öfwerwigt i Tjenstår, hwil-ka alla åro enkla, wara till ett rum å berörde förslag framför någondera af dem berättigad; om er-hållande hwaraf han på sådan grund i underdånig-het anhållit: hwardöfwer så wål I, som de öfwers-klagade, Commministern Magister Claesson, vice Rec-torn Magistern Udden, samt Commministern Ågers-holtz hörde blifwit och underdåniga Förklaringar af-gifwit; derefter klaganden med underdåniga Påmin-nelser inkommit.

Wi hafwe nu deffa underdåniga beswår i öf-werwågande tagit; och då den mindre betydliga öfwerwigt i Tjenstår Kyrkoherden Ulfberg egent-licke nåtigen kan uppwåga de wida fördelaktigare Pastoral-examens-betyg, de å förslaget uppförde er-hållit, pröfwe Wi Eder härwid rätteligen

hafwa förfarit, hwadan, med afskände af de underdåniga beswären, det öfverflagade förslaget warder i nåder fastställt. — Hwilket Wl Oder härmed till svar och underrättelse i Nåder tillkännagifwe; befallandes Oder Gud Allsmågtig Nådeligen. Stockholms Slott d. 5 September 1827.

CARL JOHAN,

A. C. af Kullberg.

Till Consistorium i Strengnäs: ?

N:o 6. Utdrag af Strengnäs Stifts-Matrikel, utgifwen af Jacob Marschell, Tryckt hos Carl Eric Ekmark i Strengnäs år 1821, med sednare tillägg ur Stifts-Lidningarne.

Sid. 13. Agerholtz, Pehr, Sud. född d. 14 Julii 1777. — Stud. i Ups. 1797. Ord. i Str. den 18 Julii 1802 Adj. Com. & vice Past. i Åker och Lenna (Bisfopsens Præbende-Pastorat) s. å. vice Com. i Åker och Lenna den 29 Febr. 1808. Afstade Disp. Specim. s. å. den 26 Nov. Vice Past. i Åker och Lenna d. 29 Apr. 1810. Underg. Past. Exam. d. 4 Nov. 1820. Besullm. Comm. i Åker och Lenna d. 15 Sept. 1823. Tilltr. d. 1 Maj 1825. Tillf. v. Past. i Lenna d. 1 Maj 1825. — — —

Sid 27. Claesson, Jacob, Ner. s. den 5 Apr. 1777. — Stud. i Åbo 1798. Philos. Cand. ibid. d. 24 Maj 1803. Ord. i Ups. s. å. d. 7 Dec. Adj. Pp. i Skifteluna m. m. s. å. Mag:r i Åbo d. 28 Juni 1805. Uppförd på Förlagsrum till Skolsam. wid Sundbyholm Skola s. å. den 17 Juli. Wid samma Skolas-lystas vidare vacance åter uppförd på Förlaget dertill d. 10 Dec. 1807. Aff. Disp. Specim. d. 18 Maj 1811. Vice Past. under Past. vacancen i Westerhaninge 1812. Vice Past. under Past. vacancen i Björnlunda 1813. Vice Past. i Wanås och Hårad (Bisfopsens Præbende-Pastorat) 1815. Underg. Past. Exam. d. 22 Julii 1817. Besullm. Comm. i Carlkyrka och Torpa d. 2 Jan. 1821. Tilltr. s. å. 1 Maj. Vice Past. ibidem d. Febr. 1827.

Sid. 94. Udden, Olof Ulric, Ner. s. d. 16 Nov. 1790. — Stud. i Ups. 1811. Mag:r ib. d. 15 Juni 1815. Vice Domkyrko-Sydoman i Str. d. 10 Apr. 1816. Vice Collega Sch. ib. s. å. d. 4 Sept.

Ordinarius ib. s. å. d. 20 Nov. Vice Conf. Notar. i Str. d. 26 Juni 1817. Prestwid d. 8 Juli 1820. Aff. Disp. Specim. s. å. d. 28 Dec. Besullm. Com. Rector d. 27 Mars 1823. Underg. Past. Exam. d. 12 Sept. 1823. Tilltr. Con-Rect. i Str. d. 1 Mars 1824. Förelätt Rectors-Sydoman, såsom vicarius, sedan H. T. 1824.

— — — Ulfberg, Lars Gustaf, Sud. s. d. 24 April 1769. — Stud. i Ups. 1792. Ord. i Str. d. 28 Juni 1795. Adj. P. i Helgeså och Hultinge s. å. Adj. Comm. i Lunaberg 1798. Adj. Past. i Halla och Wrena 1799. Vice Past. ibid. 1801. Vice Domkyrko-Sydoman i Str. 1804. Vice Past. i Gryt s. å. Aff. Disp. Specim. d. 10 Dec. 1807. Vice Past. i Näby och Vårbo 1808. Besullm. Com. i Verna s. å. d. 19 Dec. Tilltr. d. 1 Mars 1809. Underg. Past. Exam. d. 30 Juni 1813. Besullm. Kyrkoh. i Nipsa och Lid d. 20 Juni 1820. Tilltr. s. å. d. 1 Juli.

Sid. 63. Lennéus, Bengt, Westrogoth. s. d. 22 Juli 1767 wid Wenneröberg — Stud. i Ups. 1789. Ord. i Str. d. 29 Juni 1794 (således ett år före Ulfberg). Kyrkoherde i Gröddingae d. 14 Jan. 1822. Tilltr. d. 1 Maj 1823. Således sednare än Ulfberg tillträdde Nipsa och Lid.

Reflexion.

Att dessa nu ofwan ansörde utdrag inhämtas följande:

1:o Witna N:o 1 och 2, att Consistorium anselt sig pligtig af alla krafter motarbete Åbergs uppsörande å förslag till 2:dra Classens Pastorater, men att han, en gång med 4 och en annan gång med 7 tjenstårs öfverwigt framför wederbörande medföskande, dertill erhållit förslag.

2:o Witna åter N:o 3 och 4 att Consistorium anselt sig icke kunna taga Examensbetyg till ofwilling grund för befördringsrätt, utan att man bör hafwa mera afseende på de sökandes tjenstår, då fråga är om förslag till 2:dra classens Pastorater.

3:o N:o 5, wittnar att tjenstår ödra stå efter förmonligare Examensbetyg.

4:o Af N:o 6 synes, att den utslutne Ulfberg war förut Kyrkoherde och till och med Kyrkoherde för än Lennéus, och är 7 år och 1 månad äldre än Agerholtz, således egde flere tjenstår än för i sina dagar Åberg framför sina Competitorer.

Ulfberg hade också facile admittitur. Ena gången utestutes Agerholtz för sin underwigt i tjenstår, ehuru med öfverwigt i examensbetyg. Den andra gången ser motsatsen.

Hwilken säkerhet finnes nu att erhålla förslag, då Consist. syns, efter godtycke, ena gången abrofferande på Examensbetyg, den andra på tjenstår? Wägar man då med full trygghet alltid wara försäkrad, att Consist. wid förslags utprättande ibland komma innehåller af deras afslagde Embetsad?

H—d d. 26 Oct. 1827.

Då jag tillförene ej haft den äran att corre-
pondera med en så löfande himlakropp, som min
Herre, anhåller jag om ursågt, att jag, i osäkerhet
om träffande titulatur, får mig friheten att begä-
na densamma, som finnes i, som jag förmodar, In-
spectorens på Harg's Bruk bref till min Herre, in-
fördt i N:o 82 af Kometen; ergo:

Gunstbenägne Titulus, Wårdaste Komet!

Lit. omtalar i nyssnämnde N:o att Lit. Tit.
daen d. 9 hujus om morgonen i ett löfligt ånda-
mål företog sig en resa till Harg's Pappersbruk, och
åtröm d. 10. hujus fring kl. 6 e. m. Förklart att
jag härvid vågar göra en anmärkning, härledd af
den omständigheten, att Lit. syntes också verkliga
här, 45 mil norr om Stockholm, omkring kl. 6 e.
m. d. 9, vilja hedra och med ett besök på en kort
stund. Besynnerligt war, att jag, promenerande i
skymningen emellan wenne Themis' Ebner (in me-
dio sistit virtus) skulle bli vittne till min Herres
excursus och stembara sändningabud till dessa om
pappersbruket på Harg och om hushållningen der-
med i Kongl. Krigs-Collegium. Wisserligen wisade
sig hos dem, wid denna upplysning ej samma
glädje, som säkertligen skulle strålat ur wisa Rit-
sens Ständers nuwarande Revisörers ögon, om allt
papper, hwar på upplysning kunde erhållas, wore
uppgånget i de Kometer, som Stockholms fyrver-
kare underskundom tillreda för att muntra det re-
spective publicum, — utan twärtom en upprig-
tig sorg, hwar hela naturen med strida tårar
tyckte deltaga under flera dagar af den då inträ-
fande stora och enda årsmarknaden. Hwad jag så-
ledes blott åstundar weta, wore om Lit. under sin
resa till Harg sjelf verkliga gjort och sin vist för
att som hastigast wisa sina schene rariteten, *) och
då anhålla att framdeles så erfara Lit. äfventyr
under denna lilla utflykt, — eller och anse Lit. för
den långsamaste Komet man hittills känner, som
behöft i dygn för att göra fram- och återresan till
nämnde ställe, hwilket då kanske kunde förklarar af
den carndsä tyngd, som ännu torde widläda Lit.
cauda, — eller och att Lit. caput, (nucleus) något
crapuliskt af den förmodeligen tidigt inhämtade
grundeliga resfrukosten, räknat misse på dato, ty an-
singen måste den löfande meteor, som uppenbarade
sig härslådes omkring kl. 6 e. m., d. 9, och släkte
sin törst i sundet framom den så kallade Nattwis-
ken, förklarar på ett af förnämnde sätt, eller antas
gas, att det ej war densamma hwilket jag likväl ej
heller gärna will tro, i anseende till dessa Herrars

*) Här fanns och wid detta tillfälle för första gången en Pa-
terna Magica, från hwars trefot utgick mängen pupplig-
het, dock ej af den gedigenhet att Lit. dertill kunde suppo-
reras wara auctor.

rafthet att resa, oberoende af både ångbåtar och
flinnbepålsade skjutsbönder.

I förbigående att tala likväl, måste jag — ef-
ter jag nu en gång kommit inom Lit. Sjula centris-
petal-kraft eller hwad wi prosaister kalla dunst —
eller verkningsskrets — försäkra Lit., att ingen Ko-
met, sedan den af år 1811, här å orten wäckt så
stort uppseende som Lit. Wisserligen har man äf-
wen hos Lit. någon gång upstått en och annan
nimbus, men fröjdar sig deråt, att äfwen något
jordiskt och menstligt kan widläda en så ætherisk kropp
som Titulus.

Under önskan att Lit. utan både fins och trina
fot länge måtte dwäljas bland de öddlige inom wår
wæmispber, har jag äran framhärda

Gunstbenägne Titulus, Wårdaste Komet!

Din oförlifnelige Correspondent,

— — — n — —

Swar.

Äran att blifwa ibogkommen med bref ånda
från Spetsbergen och Nordpoln har för underteck-
nad varit högst smickrande, och skyndar jag att lem-
na ett nöjaktigt swar på Lit. förfrågan.

Att en Komet verkliga i Lit. trafter varit som-
lig på ofwännämnde uppgifna tid, will jag på in-
tet sätt disputera; men får då härwid upplysnings-
wis nämna, att, utom undertecknad jemväl i Stock-
holm finnes en Komet till, som har sitt palat wid
Hötorget och kallas i det gemena tefvernet för kåt-
lare. Det är ju icke otroligt att antaga, det näm-
nde kallarekomet gjort en lustfört på samma tid å
Lit. nejder, och hwad Lit. härwid ordar om de
skålliga frukosten, hwaraf Lit. ej sjelf lärer blifwit
delaktig, ger detta ny styrka åt min gissning.

Hwad åter anmärkingen om min långsam-
fart widkommer, så torde Lit., som säkert är mera
instruerad än jag, påminna sig, att man på In-
spectionens-resor icke får fram på wanligt men-
ligt sätt, utan i tusensaldiga krokar, på det den
runda tiden och de runda respenningarne må gå
ihop i sitt Debet och Credit. Desutom, om också lög-
genheten medgäfwes, att sårdas efter mer än två b-
wingade hållar, får jag bekänna, att jag wid det-
ta tillfälle, ledd af ett sannt besparingsnit, blott
for efter en, och precis som Hudibras blott med
en enda sporre, i förmodan att ändå hinna lifa
fort fram till målet. Men i det sista bedrog jag
mig. Wegasen tog en ensidig riktning, och häriger
nom tror jag mig nöjaktigt hafwa förklarar lång-
samheten af min resa.

Med högaktning Lit.

corresponderande
Komet.

Stockholm,
Elméns & Granbergs tryckeri.

R o m e t e n.

N:o 90.

Lördagen, den 10 November 1827.

Till en flicka.

(från Moore.)

(Inskänt.)

På hafwets stråt
Följ Du! mig åt,
Min i solken, storm och snö!
Allt wexlar wäl;
Men redlig själ
Blir sig lik på land och sjö.
Är! hos Dig jag allt annat, än kärleken, minns ej;
Der är lif, der du finns; der är dödd, der du finns ej.

Du — följ Du! mig åt
På hafwets stråt;
Följom vinden, hwart den bär.
Allt wexlar wäl;
Men redlig själ
Brinner lika, hwar den är.

Är hafwets lott
Ej frihet blott?
Jorden flott och bojer bär;
Der är man slaf.
På mörkblå haf
Man så fri, så lycklig är!
Intet öga på lur, ingen mun att förråda.
Hela jorden är glömd, endast himlen wi skåda.

På hafwets stråt
Följ Du! mig åt,
Min i solken, storm och snö!
Allt wexlar wäl;
Men redlig själ
Blir sig lik på land och sjö.

R—n.

Drömmar till * *
(efter Moore.)

I sömnen blifwa, säg, hur kan det wara,
Ej själarne i fina hemvist öwar.
De på wisiter till hwarandra fara,
När våra kroppar äro — Gud wet hwar!

Förseben natt, du gerna det bekänne,
Din själ få lust att fara ut igen;
Du smyga sig på tå jag hörde henne,
Och fråga tyst, om min war hemma än.

Stad öppnar min för henne. Hur de språka
Och hur de kysas hela tiden då!
Du, när en natt hwarandra själar råka,
Kan ingen weta, hwad de bitta på.

Din lilla själ — Gud signe den! — då sade
Med lednad, och en tår i ögat kom,
Hur sträng du är mot henne, hur du hade
Semt henne fångslad hela dagen om.

"Och lyckas jag, hon sade, blott att smyga
För en och annan blick till ögats rand,
"Och will jag, att min trångtan stilla, flyga
"I någon hjertlig suck fritt ut ibland.

"Strax skyndar hon, att skrämman in mig åter
"Med kloketens och rådslans spökens hot.
"All fruktan, att jag lått mig narra låter,
"Att sätta på en willostig min fot.

"Så jag i stället att i anletsdragen,
"I ord och blickar wisg mitt behag,
"Uti en wåd är insångd hela dagen.
"Der att bli sedd, i sanning blyges jag."

Min själ af detta tal blef rörd uppriktigt,
Och deltog ömt och lifligt på allt sätt;
Förklarade dock, artigt och försigtigt:
Hon ej förstod sig på den saken rätt.

"Men låt i morgon, sade hon, mig finna
Dig hemma efter midnatt, wid den tid,
"Då ljusst hon slumrat in, din herrskarinna,
"Wi då om saken wilja språkas wid."

Derpå hon hwiſkar något tyst och stilla.
Förmodligen hon wägen weta siä.
Extract efter midnatt kan din själ, den lilla,
Nog wänta henne hwarje ögonblick.

L—n.

Recension.

Merkwärdigheter ur Allmänna Kyrko-
historien, en Läsbock för alla folk, klas-
ser, af J. J. Thomæus. Första Delen
pp. 546; Sednare Delen pp. 768. Götthe-
borg 1827 (5 R:dr 34 s. B:co h.)

Äfwen Protestantismen har sin hierarki, — sitt
de heligas företräde. Den rang, som lagarne från-
kännt Presten i och för sitt embete, ha de manat hos
nom att tillkämpa sig genom fromhet, lärdom, sni-
le och ärofullt werksamhet. Den rang och betydelse,
som ännu inom vår kyrka gifwes åt något an-
nat, är en Papii i sig surdeg.

S. M. Adjuncten i Lunds Stift, Hofpredikanten
J. J. Thomæus, synes fattat den rätta betydelsen
af det anseende, Lutheriska Presterskapet egt, och hwil-
ket det bör bewara. Han är nemligen en af de o-
uttrödligaste och flitigaste literatörer i sitt stånd.

Förut mest känd såsom Författare till den äfwen
af uttänningar berömda Sw. Kyrkohistorien,
har han här meddelat en Läsbock i Allm. Kyrko-
historien, hwilken också skall läsas med nöje af
hwar och en, som anser sig böra känna äfwen det
såderneslands historia, inom hwilket han anser alla
fannä Christna för landsmän.

Några anmärkingar må dock tillätas, i D.
p. 25 öfversättes πορνεία (Ap. G. 15: 29), enligt
vår gamla version med horeri. Behöfdes ett kyr-
komte för att förbjuda dylikt? Tillåto sig de Christi-

ne sådant förut? War det något, som wiffkorligt
(εἰς τὴν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εἰς πόρνευαν) kunde för tillfäl-
let förordnas? Kunde detta jemnföras med åtanke
af blod och förqvåfadt? Det war ej wid Apostlarnes
sammanträde fråga om hållandet af Moses mora-
liska, utan af dess ceremonialiska lag. De Christi-
na befriades ju ifrån den sednare utom i sora
punkter. En af dessa war πορνεία. De som walde
detta ord, och de till hwilka det skrefs, hade läst si-
na propheter (t. ex. Hes. 23 c.), och kände ganska
wäl, att det betydde beblandelse med hedniſk gud-
dådåra, såsom deltagande i deras offermåltider,
processioner o. d.

1:sta D. p. 200 anföres, att Swithiod blef Chris-
stet i Olof Skötkonungs tid, enligt Herwaras sa-
gan. Weror således wiffheten om denna sak på Her-
warasagans auctoritet? P. 306 förekommer, att Beda
Venerabilis förlorade bägge sina Förälbrar wid
sju års ålder. Förf. har wäl tänkt: Superluc-
non nocent. Hit kan äfwen räknas intyget om A-
belards ordentliga och ärbara lefnad, efter den här-
da medfarten af Eloifas slägtingar p. 398. Det
förekom Rec. owäntadt, att ej Förf. insett; hvars
före den heliga synoden, som bränt Hus och Hie-
ronymus, derefter låt några af sina medlemmar
upptråda, ifrån mot kyrkans förderf. Fanns ett
finare sätt, att säga werlden, det ej Martyrerna döt
för en sak, som desse Fäder emellertid hört att måns-
ga betydande rötter anslågo för god — kyrkans re-
formation i moraliskt hänseende, enär Synoden
åskade den? Användes samma swef ej ofta äfwen i vä-
ra dagar? Ännu mer owäntadt förekommer följ. ror-
der, i Delen p. 526: "att denne martyr war en sann
Christen, kan slutas deraf, att han förkastade bilders-
tjensten." Sj eller kan Rec. finna den i D. p.
523 omnämnda sattsen, i anledning af hwilken en
egenhögtid stiftades, förnustlös, om nemligen frågan
war, huruwida Jesus hade en menstlig Fader eller
ej. Den måste wäl antagas, då Christi Gudom an-
tages. Men förnustlös war både friden, i den form
den framträdde, och högtiden, med det namn den fick.

Churu 1:sta Delen synes utarbetad med mella
omsorg, wäl Rec. lifwäl erinna, att wi så uttröf-
föresadit honom ohylliga, t. ex. p. 24. sataniskt
dårande och p. 36 "det war de tidernas herr-
lighet — Christne." måste genom något trofvel
blifwit mörkt; wid p. 77. "Af fruktan, att mis-
haga gjorde . . ." synes "annars" wara uter-

glömt mellan att och misshaga. Trycket är wäl
 äfwen swulken för swulstig p. 110, och flymfa
 på i sållet för flymfa jemte några dylika. En
 latinism är förmodligen nu sät t. . p. 467. Nå
 got djurf synes äfwen Förf. i bildandet af nya ord:
 p. 85 anföres att Hermas Pastor hade tre indel-
 ningar. Han hade en indelning, men tre de-
 lar. Jesusdyrkare, p. 91, anser Rec. mindre
 wäl antaget såsom synonymt med Christne. Biblen
 frågar hiesel: tror du att Jesus är Kristus? d. ä. att
 människones Son är Guds Son. Neologer-
 na kunna således kallas Jesusdyrkare. Jesuis-
 terna hafwa kallat sig så. Är Geistligheten
 ett Swenskt ord? Man kan anföra, att wisa hem-
 man i Skåne, kallas Geistlichehemman, och att så-
 ledes ordets rot fått Swenskt indigenatbrätt. Lika
 Tyfka synas kyrklig, Innigt, fromleri. Belä-
 rande, namneligen, dåtiden war det mindre nö-
 digt att blida. Noghet (p. 346) är twåtydigt.
 Det torde snarare betyda måttighet än noggrann-
 het. Tälare, mansjäl, trångstler, måttsteg
 m. fl. lära ej eller af oss gillas. Genitiven Chri-
 stus's är både orimlig och öfwerflödig. Förf. har
 accusativen Christum, och borde då ha en latinisk
 Genitiv. Annars är ursprungligen Nordiskt, att
 låta sådana ord ha Genitiven lika med Nominati-
 ven. Må detta wara hemskäldt till den ädle Förf.
 Läsaarne däremot wägar man lofwa en angenäm
 sylesättning både för hufwud och hjerta; och har
 Walter Scott humit wända den publiska smak,
 för hwilken literär sylesättning är ett behof, från
 dikt på prosa, så får man försäkra dessa, att de
 här skola finna en skrift af rikt intresse, såväl för
 människoforskaren, som lärdernas wän.

Så tecknas Waldenserna under medeltiden, des-
 sa bewisare af Christendomens sanning, insöe hwil-
 ka den uppstafade entusiastens sjelfsuppoffringar,
 skawist som de lærda's libri sententiarum ofta för-
 dunklas: — "En Biskop, som gern wille undwisa
 blodutgjutelse, uppdrog en gång åt en munk, att
 med dem inlåta sig i samtal för att öfwertryga dem
 om deras willfareller. Men Munken kom brydd
 tillbaka, och bekände, att han i all sin lifstid ej ha-
 de fått weta så mycket af den Hel. Skrift, som på
 de så dogar, han samtalat med lärtarne. Härpå
 skickade Biskopen ett antal Doctorer till dem, unga
 män, som nyligen kommit från Sorbonne, hwilken
 då war medelpunkten för alla theologiska spissstun-

digheter. En af dem tillstod offenkligt, att han af
 de små barnens swar wid katecheserandet hade lärt
 mera om salighetswägen, än genom alla de föreläs-
 ningar han hört. Samma skriftställare, som lemnat
 oss dessa berättelser berättar äfwen, att S. Lud-
 wig XII, som mistrodde underrättelserna från deras
 motparter, utsände två pålitliga män i Provences
 för att anställa undersökningar: desse förmåtte, att
 wid besöket af alla deras kyrksocknar och förs-
 samligshus, de wäl ej hade funnit några bilder och
 och Romerska ceremonier, men dä inga märken af
 de dem till last lagda förbrytelser; att söndagen
 hölls helig; att barnen enligt de förste Christnes
 förefrister döptes samt underwises i tron och se-
 dolskrans hufwudstycken. När Konungen hörde den-
 na anmälan, sade han med en swordom: de äro
 bättre människor än jag eller mitt folk. Häfdetek-
 naren de Tholl war ingen wän af detta folk, men
 bekrifwer en del af de Dauphiné-boende på följans-
 de sätt: — Wid all fattigdom äro de förnöjda. —
 De kunna alla läsa och skrifa. — Man finner
 knappt en gose ibland dem, som ej wore i sländ att
 ge tydligt begrepp om deras tro. Ut i detta stycket
 äro de fullkomligt like sina bröder i de andre dalar-
 ne. De erlagga samwetsgrannt sina utskulder; om
 de genom borgerliga krig deri hindras, så förwara
 de sorgfälligt penningarne, och wid första tillfälle
 tillstå de dem åt de Kunglige uppboordsmännen. —
 En Waldensisk predikant i Piemonts dalar, wid namn
 Bignoux, yttrar sig: Wi blanda oss aldrig med den
 Romerska kyrkan genom giftermat. Söe desto min-
 dre föredraga oss Romerskataliska husbönder, när de
 söka tjenare, fram'br dem af deras egen religion,
 och man skickar till oss från långt håll för att få
 ammor för barnen. Allt det anförda är lifwäl ej
 annat än en grundritning af detta heliga samfund.
 Så mycket se wi emellertid, att från Spaniens grän-
 sor genom en stor del af Östra Frankrike, på och
 under Alperna, långt efter Rheinflodens båda strän-
 der och i ett strek från Tyssland ända till Böhmen
 woro tusentals Gudfruktiga människor för handen,
 de der för Christi skull tåligt ledo förbötjelse; männis-
 skor, som utmärkte sig genom hwarje dugd och en-
 dast för sin fromhet blewo hatade. — Huru förhå-
 dact är icke människohjertat af naturen? Man kan
 se och widgå dessa människors högre förträffliga-
 het och ändoa grymt förblijta dem. Huru herr-
 ligt är ljuset af den heliga Skrift? Genom detta så

go Waldenserna vägen till himlen, medan de wisas
ste af deras samtida bleswo derom ovetande. — Fu-
ru underbara äro Guds vägar! Ut i de mörkaste tids-
der wisste Han att bibehålla åt sig en kyrka. Men
hennes klädtyg är ofta sått och ajfo, och hennes
yttre brödd bedröswelsens, så länge hon wandrar om-
kring på jorden.”

Mätte folkens styresmän förstå, hwad desse
Häfdernas intyg lära. De hörde då ej Statens
grundwalar knaka, wid ljudet af en konventikels
fromma sång.

(Slut. e. a. g.)

(Inländt.)

Några ord i anledning af den emellan Capellpredi-
kanten Flodmark och Consistorium i Strengnäs
hos Kongl. Maj:it wäckt twist angående För-
slaget till Trofa Stads Sacellanie. Se Romes-
ten 75, 76, 80, 81 ic. år 1827.

Churu mycket kunde wara att anmärka mot sjelfs-
wa Consistorii försarande, att Prestwiga Fagergren,
icke för de kunskaper han wid Prest-examens un-
dergående egde, utan för dem han förmanades
att skaffa sig, och hwilket emot tydligt beskri-
wen Lag (se Kyrklagens 19 Cap.) stridande försä-
rande, utaf framledne Biskopen Doctor Elof Wal-
qwist, i des Utkast till en Handbok öfwer Ec-
clesiastik-Befordringsmål, Andra Uplä-
gan, tryckt hos Henrik And. Nordström i
Stockholm år 1811, sid. 146, 147, kallas Mis-
bruk wid Prest-wigningar; så will underteck-
nad, för att icke offendera Consistorii samwete, gods-
tycke eller lagstridiga handlings-principer, inifrån-
ka sig till att endast meddela några historiska upp-
lysningar å denna rättgång, under den hjertliga
önskan, att här icke måtte på någon af de i sjelfwa
saken intresserade personer sannas hwad ordspråk
ket innehåller: *Odimus quem offendimus.*

De historiska upplysningarne äro följande:
Af Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 4, utgifne den
30 April 1827, inhämtas, att Prosten Georg He-
lén, förut Kyrkoherde i Hwarfs Pastorat af Skara
Stift, den 1 Maj 1827 tillträder Låms Patronelle
Pastorat, samt ifrån tillträdes-tiden erhåller Cer-
wedors tjenstledighet. Helén hbrjade således utöf-
ningen af Kyrkoherde-Ämbetet i Låmo först den 12

Junii 1827. Således hade han endast tjenstgjort
Nio wekor i Låmo, då han den 16 sittedne Augu-
sti åt Fagergren med synnerlig tillfredsställelse gaf
betyget, angående Fagergrens förhållande af
göring såsom Capellprest wid Nynäs och Skol-
mästare i Låmo sedan den 1 Maj 1822. Af
Strengnäs Stifts-Tidningar N:o 7, utgifne d. 31 Ju-
lii 1827, inhämtas, att Fagergren af Consistorium
i Strengnäs constituerades till Capell-Predikant å
Nämnd den 25 Julii nämnde år, således ett
halft år förr än han undergett den honom ädmö-
de nya Prest-examen, före hwaras afläggande han icke
skulle erhålla befordran. — Hwarfen af Streng-
näs Stifts-Matrikel, utgifwen år 1823, icke eller af
den samma år tryckt beskifning öfwer Strengnäs
Stifts-Pastorater, icke eller af Strengnäs Stifts-
Tidningar upplyses man, att någon Capell-Predi-
kants beställning finnes wid Nynäs, icke eller af Fa-
gergren af Consistorium blifwit förordnad för sådana be-
na för Stiftets Presterskap ofånda Capell-Predi-
kants-tjenst. Är Nynäs verklig Capellpredikants-
beställning så borde wäl också dit constitueras Ca-
pellprest, emedan man annars beröfwa Staten en
påräknad Charta-Sigillata inkomst.

Consistorium yttrar sig med särdeles tillrid-
ställelse känna att Stiftets Städer, för närvarande,
äro wäl försedde, i hwad den allmänna Warnan-
derwisingen beträffar. — Thorshälla stad bör wäl
då ställas i främsta rumet. *Sat Sapienti.*

N. N. d. 11 October 1827.

Opattif.

Till Redactionen har blifwit inländt en förs-
frågan i ett Ecclesiastiskt mål med åtskilliga uppgif-
ter i ämnet på stället och personerne, det samma wä-
rd; och Redactionen får häri swara, att om uppgif-
terne äro sanna är förhållandet lagstridigt och föra-
tjenar åtal. Dock som några styrkte bewis ej med-
följt, kan Red. ej widgöra annat, än hwad den nu
gjort, att lemna ett swar på sjelfwa frågan i all-
mänhet, att nemligen förhållandet är lagstridigt.

Stockholm,
Elmés & Granbergs tryckeri.